

T R A N S K R I P T
22. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 27. 10. 2008. GODINE, S POČETKOM U 11,00 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
ILIJA FILIPOVIĆ:

Molim vas lijepo da stavimo kartice na predviđena mjesta, počeli bismo raditi.

Dame i gospodo, poštovane kolegice i kolege, nazočni predstavnici, ministri i ostali nazočni iz Vijeća ministara, međunarodne zajednice, poštovani predstavnici medija, srdačno vas pozdravljam i otvaram 22. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

/INTONIRANJE HIMNE/

Današnjoj sjednici nazoči 13 zastupnika, od kojih pet iz bošnjačkog naroda, pet iz hrvatskog naroda i tri iz reda srpskog naroda.

Gospođa Dušanka Majkić i gospodin Mladen Ivanić opravdali su odsutnost, budući da su spriječeni danas nazočiti sjednici Doma.

Za 22. sjednicu predlažem sljedeći izmijenjeni dnevni red:

DNEVNI RED

- 1. Odgovori na izaslanička pitanja i izaslanička pitanja;**
- 2. Usvajanje Zapisnika 21. sjednice Doma naroda;**
- 3. Zahtjev Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, prava djeteta, mlade, useljeništvo, izbjeglice, azil i etiku za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda;**
- 4. Zahtjev Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, prava djeteta, mlade, useljeništvo, izbjeglice, azil i etiku za razmatranje Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Vijeća nacionalnih manjina BiH po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika Doma naroda;**
- 5. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine (drugo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara BiH;**
- 6. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o športu u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje) – predlagatelj: Ustavnopravno povjerenstvo;**
- 7. Prijedlog zakona o programu zaštite svjedoka u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara BiH;**

8. Prijedlog zakona o genetski modificiranim organizmima (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara BiH;
9. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o klasifikaciji djelatnosti u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara BiH;
10. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara BiH;
11. Prijedlog zakona o popisu stanovništva i kućanstava u Bosni i Hercegovini 2011. godine (prvo čitanje) – predlagatelj: izaslanik Slobodan Šaraba, s Mišljenjem Ustavnopravnog povjerenstva, a povodom razmatranja ustavnog osnova i načela navedenog zakona;
12. Izvješće o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika BiH u operacijama potpore miru za razdoblje od 1. 9. 2007. do 29. 2. 2008. godine;
13. Prijedlog zaključaka s 10. plenarne sjednice obaju domova Parlamentarne skupštine BiH, održane 30. 7. 2008., u vezi s ispunjenjem obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju;
14. Informacija o kaznenim djelima protiv života i tijela, s naglaskom na nasilje u obitelji, za razdoblje 2006. i 2007. godinu te tendencijama u prva tri mjeseca 2008. godine;
15. Razmatranje mogućnosti za nastavak procedure imenovanja ombudsmana za ljudska prava BiH i zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkoga naroda;
16. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine;
17. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Kraljevine Danske o olakšicama kod izdavanja viza;
18. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Kraljevine Norveške o olakšicama kod izdavanja viza;
19. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma između Bosne i Hercegovine, koju predstavlja Ministarstvo civilnih poslova, i Commonweltha Australije, koju predstavlja Ministarstvo zdravlja, vezano uz određena prava korištenja AR – DRG sustava klasifikacije;
20. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Komisije Europskih zajednica u pogledu prekograničnog programa između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske za 2007. godinu na temelju instrumenata pretpristupne pomoći – Komponenta II. Prekogranična suradnja;
21. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Komisije Europskih zajednica u pogledu prekograničnog programa između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije za 2007. godinu na temelju instrumenata pretpristupne pomoći – Komponenta II. Prekogranična suradnja;
22. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Komisije Europskih zajednica u vezi s nacionalnim programom za 2007. godinu u sklopu instrumenata pretpristupne pomoći – Komponenta za pomoć u tranziciji i izgradnji institucija;
23. Davanje suglasnosti za ratificiranje Konvencije o dostavljanju u inozemstvu akata u građanskim i trgovačkim stvarima – Haag, 15. studeni 1965. godine;
24. Davanje suglasnosti za ratificiranje Konvencije o pribavljanju u inozemstvu dokaza u građanskim i trgovačkim stvarima – Haag, 18. ožujka 1970. godine;

25. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o izmjenama i dopunama broj 1 uz Ugovor o zajmu od 1. kolovoza 2006. godine između Bosne i Hercegovine i Europske banke za obnovu i razvoj – Projekt upravljanja zračnim prometom;
26. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o zajmu, financiranju i projektu između KfW Frankfurt na Majni i Bosne i Hercegovine i Elektroprivrede Hrvatske zajednice Herceg-Bosna (EP HZHB) – Obnova Hidroelektrane Rama;
27. Davanje suglasnosti za ratificiranje Memoranduma o razumijevanju o institucionalnom okviru za Inicijativu za prevenciju i pripravnost za katastrofe u Jugoistočnoj Europi;
28. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i socijalnoj sigurnosti;
29. Davanje suglasnosti za ratificiranje Administrativnog sporazuma za provođenje Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i socijalnoj sigurnosti;
30. Davanje suglasnosti za ratificiranje Protokola iz Kartagene o biosigurnosti uz Konvenciju Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti.

Ovo je usuglašen dnevni red Kolegija Doma naroda. Pitam ima li tko potrebu za riječ?

Zaključujem da nitko ne želi riječ. Dakle, sukladno članku 60. Poslovnika, ovo je utvrđen dnevni red.

Prelazimo na 1. točku dnevnog reda, to su:

Ad. 1. Odgovori na izaslanička pitanja i izaslanička pitanja

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ako ih imate, molim da budu u pisanom obliku.

Prije toga ću se očitovati o odgovoru koji sam ja osobno dobio. Ja nisam zadovoljan s odgovorom i ne bih ga dalje komentirao. Institucija koja je dostavila, to je: Središnje izborno povjerenstvo koje je to odradilo u ime Vijeća ministara.

Sad pitam ima li novih zastupničkih pitanja? Gospodin Tihić, gospodin Šaraba, gospodin Neimarlija, gospodin Adem Ibrahimpašić. Molim vas napišite to što ćete pitati.

Izvolite, gospodine Tihiću.

SULEJMAN TIHIĆ:

Pitanje upućujem Predsjedništvu i Vijeću ministara BiH.

- Šta je Predsjedništvo, odnosno Vijeće ministara uradilo na daljem unapređenju bilateralnih odnosa sa našim susjedima, Republikom Hrvatskom i Republikom Srbijom? U tom kontekstu konkretno nas interesira: dokle se došlo sa procedurama potpisivanja Sporazuma o granicama i šta se radi na usaglašavanju stavova? Potom: šta je sa Sporazumom o imovinsko-pravnim odnosima? Znamo svi vrijednost tog sporazuma i probleme koje zbog toga imamo i u

jednoj i u drugoj državi, a posebno kada je u pitanju ovaj sporazum sa Republikom Hrvatskom kojeg je Vlada Republike Hrvatske prihvatila, a naše Vijeće ministara još uvijek nije prihvatilo.

Zatim, zašto se već gotovo dvije godine bilateralni odnosi sa Republikom Srbijom drže na nivou otpravnika poslova? Radi se o susjednim zemljama za koje mi imamo, da tako kažem, strateški interes da razvijamo i unapređujemo odnose. Tim prije što u Srbiji imamo jednu sada drugačiju situaciju, što, osim predsjednika Tadića, imamo i jednu novu vladu koja je, vjerujem, opredijeljena za rješavanje ovih spornih pitanja između naših zemalja. Ima tu i niz drugih sporazuma manjeg ili većeg značaja koji nisu zaključeni, koji su u toku, pa zamolio bih da Predsjedništvo ili pak Vijeće ministara da odgovor na ova pitanja.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Tihću.
Gospodin Šaraba.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolege, ja sam u ovom prethodnom vremenu postavio zaista veći broj pitanja i na mali broj tih pitanja do sada sam dobio odgovor. Dakle, smatram da mi delegati koji postavljamo pitanja trebamo u razumnom roku biti obaviješteni o tome da li možemo dobiti odgovor i kada ne dobijemo odgovor, a kada se da informacija da se ne može dobiti, ja lično smatram da je to normalno. A ovako čekati godinu i po dana na odgovore na pojedina pitanja, za koja ja smatram da su izuzetno značajna, mislim da nema smisla i da nema nikakvog opravdanja. I postavlja se zaista osnovno pitanje: Ima li smisla postavljati delegatska pitanja na koje najvjerovatnije nikada nećemo dobiti odgovor?

Zato ću ja ponoviti pitanje koje sam postavio prošle godine, u maju mjesecu, za koje smatram da je izuzetno značajno, s obzirom da se tiče jednog većeg broja ljudi u BiH koji su obespravljani odlukama Visokog predstavnika i koji se nalaze u jako teškoj životnoj situaciji, bez osnovnih ljudskih i građanskih prava. Dakle, moje delegatsko pitanje tražim da se proslijedi i Zajedničkoj komisiji za ljudska prava. Smatram i očekujem da i ta komisija ovoga parlamenta konačno se počne baviti ovim pitanjem, jer ti ljudi koji se nalaze u toj situaciji uvjeren sam da to i zaslužuju.

- Kada će odluke koje je proglasio Visoki predstavnik u BiH kojima su ljudima oduzeta ili ograničena osnovna ljudska i građanska prava biti ukinute, s obzirom da je od trenutka prvih takvih odluka i njihovog donošenja prošao duži vremenski period, više od 10 godina, a protiv smijenjenih ljudi u međuvremenu nisu pokrenuti nikakvi postupci, niti donijete sankcije?

Obrazloženje je sledeće: Kancelarija visokog predstavnika do sada je donijela preko 150 odluka kojima su smijenjeni ljudi i oduzeta im osnovna ljudska i građanska prava: pravo na pravično suđenje, pravo da se smatraju nevinim dok u sudskom postupku ne budu proglašeni krivim za djela koja su u zakonu predviđena kao krivična djela i sankcije koje su u zakonu određene kao krivične sankcije, pravo na efikasan pravni lijek, pravo da ne budu podvrgnuti

diskriminaciji, politička prava (pravo na političko organizovanje, pasivno biračko pravo), ekonomska prava (pravo na rad, pravo na jednak pristup javnim službama i zapošljavanje), socijalna prava (pravo na socijalnu pomoć za vrijeme nezaposlenosti u kojoj se nalaze), pravo na zdravstveno osiguranje, pravo na penzijsko osiguranje, te gubitak građanske časti, gubitak univerzitetskih zvanja i karijera i službenih zvanja pojedinih od njih i, naravno, više od toga, oduzeto im je pravo da koriste bilo kakav pravni lijek protiv takvih odluka. Oduzeto im je i pravo na naknadu materijalne i nematerijalne štete, koja im je takvim radnjama pričinjena. Njihova krivica ni do danas nije dokazana ni javno obrazložena na način na koji to zahtijeva pravo. Politička obrazloženja koja čujemo nisu dovoljna. Ovi ljudi u BiH zaslužuju daleko više pažnje.

Hvala vam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepo, gospodine Šaraba.
Profesore Neimarlija, izvolite.

HILMO NEIMARLIJA:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Kolege delegati, gosti iz Vijeća ministara, drugih institucija, iz medija, moje pitanje je na prvi pogled malo neobično, jer ga upućujem Zajedničkom kolegiju oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Dakle, jedna odluka Parlamentarne skupštine BiH nedavno je u političkoj emisiji jednog od javnih emitera proglašena zločinom. U jezicima konstitutivnih naroda BiH, riječ 'zločin' označava najteže krivično djelo za koje se počinioci podvrgavaju sudskom postupku i primjerenoj kazni.

Od Zajedničkog kolegija oba doma Parlamentarne skupštine BiH tražim odgovor na pitanje:

- Što je poduzeo i što će poduzeti spram ovog najtežeg mogućeg javnog kvalificiranja regularne odluke najvišeg zakonodavnog tijela u našoj zemlji? Kad ovo tražim, imam u vidu obavezu Zajedničkog kolegija da brine o zaštiti normi i procedura zakonitog rada Parlamentarne skupštine i obavezu Parlamentarne skupštine da štiti osnovne principe parlamentarnog političkog pluralizma na kojima počiva politički sistem BiH kao pravne države.

Ovakvim proizvoljnim i brutalnim pokušajima diskvalificiranja skupštinskih zakona, kojima se vjerovatno želi što direktnije pomoći jednoj stranačkoj političkoj opciji na račun drugih stranačkih političkih opcija u Parlamentarnoj skupštini, obesmišljavaju se temelji parlamentarne demokratije i zakonitog rada državnih institucija, pa se politički život u BiH ruši ispod razine na kojoj je bio u vrijeme jednopartijskog političkog sistema, premda to nije bio stalni politički život, jer pravog političkog života nema tamo gdje jedna stranka ima vlast. Tada se neslaganje sa vladajućom politikom nije javno proglašavalo zločinom, već se njegove zastupnike oglašavalo reakcionarima, zastupnicima ... ideologija i neprijateljima jedine ispravne politike. Uz sve to, proizvoljna medijska karakteriziranja zakonskih akata kao zločina, pogotovo od strane javnog emitera, danas objektivno doprinosi relativiziranju zločina koji su počinjeni u BiH i od kojih mnogi još nisu procesuirani.

Hvala vam.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepo.

Možda bi bilo preciznije, bilo bi dobro precizno navesti o kom zakonu je riječ u Vašem pitanju koje ćete opismeniti i dostaviti Kolegiju.

Uvaženi kolega Ibrahimpašić, izvolite.

ADEM IBRAHIMPAŠIĆ:

Ja sam prije otprilike jedno godinu dana postavio pitanje Vijeću ministara: 'Zašto se ne izmijeni Zakon o akcizama', pa sam po redu pobrojao nekoliko tih elemenata u tom zakonu. Odgovor sam dobio prije možda koji mjesec, dakle negdje na kraju ljeta, i jedan od tih odgovora me je baš zaintrigirao. Dakle, pitao sam: 'Zašto se ne izmijeni Zakon o akcizama za duhan i duhanske preradevine i usaglasi se sa istim takvim zakonom u Republici Hrvatskoj?'. Meni je odgovoreno da za to nema političke volje.

Da vas podsjetim samo. Radi se o tome: kad naše cigarete idu u Hrvatsku, na njih se obračunava nekoliko puta akciza, nego na hrvatske cigarete. Obrnuto, kad cigarete iz Hrvatske uvoze u našu zemlju, onda se obračunava na njih ista akciza kao na naše cigarete. Ja danas pitam: Ko to nema političke volje da ovo promijeni i šta to u stvari znači?

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Ima li još netko prijavljen? Želi li još netko postaviti pitanje? Zaključujem ovu točku dnevnog reda. Završili smo s 1. točkom.

Prelazimo na 2. točku:

Ad. 2. Usvajanje Zapisnika 21. sjednice.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Zapisnik ste dobili uz poziv.

Želi li netko riječ? Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Zapisnik sa 21. sjednice.

Možete sad glasovati.

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili Zapisnik 21. sjednice.

Prelazimo na 3. točku:

Ad. 3. Zahtjev Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, prava djeteta, mlade, useljeništvo, izbjeglice, azil i etiku za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dakle, Dom će danas prvo odlučiti o Zahtjevu. Samo da vas izvijestim da je Zastupnički dom usvojio Zahtjev za razmatranje Prijedloga zakona po žurnome postupku. Amandmani se ne mogu ulagati, to znamo.

Ja otvaram raspravu o Zahtjevu za žurnu proceduru. Želi li netko riječ? Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Zahtjev za žurni postupak po članku 122.

Pristupite glasovanju!

Zaključili smo glasovanje.

S jednim suzdržanim glasom prihvatili smo proceduru po žurnom postupku, sukladno članku 122.

Sada glasujemo o Prijedlogu zakona. Otvaram raspravu. Zaključujem raspravu.

Pristupamo izjašnjavanju.

Otvorena je mogućnost za glasovanje.

Završili smo s glasovanjem.

Zakon smo prihvatili jednoglasno.

Prelazimo na 4. točku:

Ad. 4. Zahtjev Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, prava djeteta, mlade, useljeništvo, izbjeglice, azil i etiku za razmatranje Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Vijeća nacionalnih manjina BiH po žurnom postupku, sukladno članku 122. Poslovnika

ILIJA FILIPOVIĆ:

Također vas molim da odlučimo o Zahtjevu. Prije toga otvaram raspravu. Naravno, amandmane ne možemo ulagati. Tko želi riječ? Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje Zahtjev za proceduru.

Otvoreno glasovanje.

Završeno glasovanje. Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili proceduru.

Sada glasujemo o Prijedlogu odluke. Otvaram raspravu o Prijedlogu odluke. Tko želi riječ? Zaključujem raspravu.

Predlažem da se izjasnimo o Prijedlogu odluke.

Otvaram proceduru glasovanja.

Konstatiram, također, da smo jednoglasno prihvatili prijedlog ove odluke pod točkom 4.

Prelazimo na 5. točku:

Ad. 5. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine (drugo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara BiH

ILIJA FILIPOVIĆ:

U drugom čitanju vodili bismo raspravu o amandmanima. Kako ih nije bilo, izvijestit ću vas samo da je Zastupnički dom prihvatio ovaj zakon u predloženom tekstu.

Dobili ste Izvješće mjerodavnog povjerenstva.

Ima li potrebe predsjedatelj Povjerenstva reći nešto?

Izvolite, gospođa Alma Čolo.

ALMA ČOLO:

Mogu reći da je na Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije razmatran ovaj zakon u drugoj komisijskoj fazi. Amandmana na tekst Prijedloga zakona nije bilo. Suština zakona je da se oslobađa oprema za civilnu zaštitu i vatrogasne brigade od carine, tako da na Komisiji nije bilo nikakvih primjedbi.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Želi li još netko riječ? Zaključujem raspravu. Stavljam na izjašnjavaње Prijedlog zakona. Zastupnički ga je dom usvojio u identičnom tekstu.

Otvaram glasovanje. Pristupite izjašnjavaњу.

Završeno glasovanje.

Konstatiram, uz jedan glas suzdržan, da smo dobili ovaj zakon.

Prelazimo na 6. točku:

Ad. 6. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o športu BiH, (prvo čitanje) – predlagatelj: Ustavnopravno povjerenstvo našega doma

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dakle, danas vodimo raspravu o načelima ... na kojima je ovaj zakon utemeljen. Dobili ste Prijedlog zakona i Mišljenje mjerodavnog Ustavnopravnog povjerenstva.

Molim predsjedatelja ovog povjerenstva gospodina Jovića da uzme riječ.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedatelju. Pozdravljam Vas i gospodina supredsjedatelja, uvažene kolege, goste ove naše današnje sjednice, također.

Mi smo na Ustavnom povjerenstvu u nekoliko navrata razglabali i raspravljali na temu izmjena i dopuna Zakona o športu BiH. Podsjećanja radi, dužan sam i kao izvjestitelj ukazati na slijed događanja oko ovoga zakona i njegovih izmjena i dopuna. Puno četiri godine u raspravi, nekad sa manje, nekad sa više uspjeha, na kraju te četiri godine donesen je Zakon o športu. Bilo je to vrijeme, podsjetit ću, pred odlazak naših športaša i na Olimpijske igre. Kako smo svi osjećali važnim donošenje tog zakona u tom trenutku a da bi naši športaši bili na Olimpijskim igrama, mi smo promišljali da ono što se treba izmijeniti i promijeniti u ovom Prijedlogu zakona, u to vrijeme, pokušali da svedemo pod tehničke dorade. Tako da se u Zakonu desio jedan veliki promašaj i ja ću reći da je Zakon donesen sa kršenjem Ustava. Kako? Poznato je da entitet Federacija ima svoj Ustav. I u tom Ustavu su isključive nadležnosti podijeljene u jednom dijelom, jednim oblastima između županija i Federacije. Imaju pitanja u isključivoj nadležnosti Federacije i pitanje u isključivoj nadležnosti županija.

Jedna od oblasti jeste i šport, koji je u isključivoj nadležnosti županija. Na razini Federacije ima Ministarstvo koje ima koordinirajuću ulogu bez prava donošenja zakona i ono to do danas nije činilo. Sličnu situaciju smo obrazlagali i vodili duge rasprave kad je u pitanju bio Zakon o visokom školstvu, Zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju, ili bolje reći još nekim zakonima koji se odnose na oblasti znanosti, kulture, športa i prosvjete.

Trebam posjetiti u ovom trenutku i one koji ne znaju. Ja ću vam reći da stručni ljudi i u ovoj oblasti koji bi trebali to znati to ne znaju, a nisu pročitali, da u Ustavu Federacije piše da one županije koje su većinske jednog naroda sa brojnošću stanovništva, a ima unutar te županije u općinama gdje je drugi narod, onda je šport, kultura, znatnost na razini općine, a ne ni razini županije, a ne entiteta. Međutim, mi smo dobili takav prijedlog zakona. Na Ustavnom povjerenstvu, obrazlažući na ovakav isti način svojim kolegama, članovima Ustavnom povjerenstva Doma naroda, onda smo se usuglasili da u zakonu gdje se daju ovlasti nikog ne pitajući entitetu Federacija, a da se oni koji imaju isključivu nadležnost nazivaju niže administrativnim organizacijama, a ne eksplicit ono što im pripada, ime i prezime, jer treba podsjetiti na razini županija ima i Ministarstvo i Vlada i Ustav. Onda smo pronašli, ono što sam maloprije rekao, ključ. Da ne bismo remetili donošenje zakona, išli smo sa jednim zaključkom, u kojem smo naveli da u onim člancima Prijedloga zakona o športu gdje se spominje entiteti, u množini, i niže razine administrativnog organiziranja, navede entitet RS, županije, Distrikt Brčko, gradovi i općine. Znači, u onim dijelovima gdje se izuzimaju ustavne ovlasti od županija, da se ovlasti te prenesu na razinu BiH, a ne da se prenesu na Federaciju. S takvim zaključkom smo izišli i ovdje pred Dom. Usvajajući Prijedlog zakona o športu očekivao sam da je usvojen i ovaj zaključak Ustavnom povjerenstva. Međutim, tako to nije stajalo u zapisniku ovog doma.

Uvažavajući to što smo donijeli na Ustavnom povjerenstvu, drage kolege, kojima se zahvaljujem, shvatajući u čemu je problem i riječ, usuglasili smo se da krenemo sa izmjenama i dopunama ovoga zakona na način da ga uskladimo sa Ustavom Federacije i ustavima županija.

I tako se pred vama sad nalazi ovaj prijedlog. Međutim, dugo smo imali te probleme i tražili smo da Vijeće ministara da svoje mišljenje i mi smo dobili odgovor od Ministarstva civilnih poslova koji nije odgovor, jer uopće ne tiče se pitanja. Ovo mišljenje koje smo dobili ne tiče se pitanja o čemu mi govorimo. Govori se o Ustavu BiH. Dakako, da u Ustavu BiH nema kantona. Ali ova BiH ima dva entiteta, imaju ustave i županije. Nije bilo teško pogledati šta u tim ustavima piše.

A ja sam, moram ovdje javno reći, sa čovjekom koji vodi pravne poslove, kad sam rekao da je u ovlasti to županije, čovjek je rekao: 'Što je vama, niti ima ustava, niti ima ministarstava na razini županije! Odkud vam to?' I nije onda ni čudo što smo dobili ovakav odgovor, u kojem sa zadnjom rečenicom upravo i jeste rješenje. Daje se cijelim tekstom negativno, da bi na kraju rečeno, ono što smo mi tražili, da je suglasno Ministarstvo da se promijeni na način kako mi to tražimo. I to ne mogu da shvatim, čemu takva zavrzlama oko jednog zakona, koji smo željeli i Bogu hvala da ga imamo. I jedino što želimo da se promijeni i uskladi sa ustavnim nadležnostima koje pripadaju županijama, Federaciji i BiH. Bespredmetno je da ustajemo ustavnom tužbom, kad nema nikakve potrebe za tim. Znači, nikakva potreba nema ustajati za nešto da dokazujete da je u ovlasti, kad to u Ustavu piše.

Zato je na našem povjerenstvu dato pozitivno mišljenje za Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o športu. Ja pozivam ovaj dom da razumije o čemu se radi i da usuglasimo Zakon o športu sa ustavima u BiH.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa predsjedatelju Povjerenstva, gospodinu Joviću.

Dakle, ja još samo podvlačim da je Povjerenstvo prihvatilo načela predloženog zakona i draft teksta nama dostavljen za prvo čitanje. Povjerenstvo je prihvatilo jednoglasno na Ustavnompravnom povjerenstvu. Dakle nije bilo.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Onda je predvidio to gospodin Tihčić, od njega sam dobio informaciju da je bilo, no jedan je suzdržan bio.

Otvaram raspravu. Tko želi riječ?
Gospodin Rančić, izvolite.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo. Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, članovi Vijeća ministara, uvaženi gosti, u potpunosti podržavam da u proceduri donošenja zakona ili nekog drugog akta vodimo računa o usaglašenosti tog propisa sa ustavima i pravnim poretkom u BiH. To nam je obaveza i naravno da se onda toga moramo pridržavati, svakako imajući na umu da kada kažemo 'usaglašenosti sa Ustavom i sa pravnim propisima' moramo svakako voditi računa i

o članu II stav 2. Ustava BiH koji govori o međunarodnim standardima i njihovom direktnom i prioritetnom primjenjivanju kada su u pitanju ljudska prava i slobode, a propisana Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Dakle, te stvari kao pravilo, kao princip su nesporne za mene. Poznata mi je ova procedura, sagledavajući ... vezano za donošenje zakona i naš zaključak da ćemo popraviti ovaj zakon? No, kada se sagleda Prijedlog zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sportu BiH, čini mi se da se nije išlo u ovom pravcu a ne dovodeći nadležnost države, entiteta, kantona, općina i gradova, nije se išlo u onom pravcu kako smo se dogovorili zaključkom. Išlo se u šire izmjene, a vezano za principe ovog zakona. Naročitu pažnju, dakle, pobudilo mi je mišljenje Vijeća ministara, odnosno resorno ministarstvo koje se ne slaže sa navedenim izmjenama i dopunama, tvrdeći da su drugi nivoi vlasti, misleći na kantone, općine i gradove, obuhvaćeni i sadržani u postojećem zakonu.

Imajući sve ovo na umu, mi ćemo podržati ovaj zakon i principe ovog zakona i prvo čitanje, ali ćemo moliti i nadležnog predlagачa i Vijeće ministara i resorno ministarstvo da ove nesuglasice još jednom u daljnjoj proceduri nastoje usaglasiti, pa eventualno, ako ima potrebe za amandmanskim djelovanjem na navedeni zakon da to uradimo u propisanoj proceduri i onda na kraju, je li, donesemo zakon. Dakle, molim da se povede računa o ovim suprotstavljenim stavovima i da to razriješimo u ovoj drugoj fazi.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepo gospodinu Rančiću.
Javio se gospodin Rajić. Izvolite.

BOŽO RAJIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ja bih samo htio se referirati najkraće koliko je moguće. Dakle, osjećam da postoji volja da se taj zaključak koji je propušteno unijeti u zapisnik, odnosno u objavu teksta, prije njegovog objavljivanja, da će se to pokušati riješiti. Ako prijedlog gospodina Jovića izlazi izvan, šire obuhvata, kao što gospodin Rančić govori, mislim da možemo o tome razgovarati.

Međutim, ja želim izraziti svoje neslaganje, zapravo, svoj prosvjed prema načinu na koje Ministarstvo civilnih poslova komunicira na zahtjev. Ne može on kazati, ministar u Vijeću ministara, bilo koji, ne može kazati parlamentarcu ili ovome domu da kaže da se podrazumijeva, da se to, kvalifikacija niže organizacijske razine, administrativne u BiH, da to podrazumijeva ono što je u Ustavu jasno definirao, ima svoje ime, svoje nadležnosti. Dakle, neprihvatljiv je za mene, apsolutno, način na koje Ministarstvo sigurnosti komunicira po ovom pitanju. Bilo je korektno kazati, pozvati se na odredbe, ovo o čemu je gospodin Rančić govorio, dakle postoje norme Ustava BiH koje su obvezujuće, postoje konvencije međunarodne koje su inkorporirane u taj Ustav, mi moramo to poštovati, ali postoje ustavi koji odgovaraju administrativno-teritorijalnom ustrojstvu BiH od vrha do dna. I bilo bi korektno da Ministarstvo civilnih poslova koje je, može se to problematizirati ponovo, po mom dubokom uvjerenju, nenadležno za donošenje ovakvih propisa, ali nije sada u ovom trenutku to pitanje, barem bi trebalo na korektan način interpretirati

Ustav i kazati, da gospodo, Ustav definira tako i ako neko inzistira da se to izričito navede tako, bilo bi uredu poštovati tu volju. A ne na ovakav način, bahato pokušavati nam kazati da mi ne razumijemo ono što zapravo oni ne razumiju.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Rajić.

Želi li još netko riječ?

Gospođa Alma Čolo. Izvolite.

ALMA ČOLO:

Pa, ja bih se malo osvrnula na diskusiju gospodina Ive Mire Jovića. On je rekao ... po Ustavu Federacije da je sport u nadležnosti kantona. Istina, u Ustavu Federacije stoji odredba da sve ono što nije u izričitoj nadležnosti Federacije je u nadležnosti kantona. Sport se ne spominje kao izričita nadležnost Federacije i stoji to da je sport onda, analogijom, u nadležnosti kantona.

Međutim, on kaže da ovim mišljenjem koje je prihvatilo Vijeće ministara su oni zadovoljni, jer je tu rečeno da samo gdje u zakonu stoje drugi nivoi administrativnog organizovanja da se te riječi mogu zamijeniti sa riječima kantoni, gradovi i općine. Znači, samo to. Međutim, ja mislim da je ovaj zakon išao dosta šire. Evo, ja ću vam samo, danas se mi naravno izjašnjavamo o načelima i to nije sporno, mi ćemo podržati načela; međutim, želim da kažem da npr. u članu 21. stoji da se u BiH mogu organizirati međunarodna sportska takmičenja i sportske priredbe ukoliko organizator dobije saglasnost Ministarstva civilnih poslova BiH, nadležnog organa RS-a, kantona i Brčko Distrikta, te osigura uslove predviđene pravilima međunarodnih sportskih organizacija.

Ja bih voljela da predstavnici resornog ministarstva, koji su radili na ovom zakonu, kažu da li je to ustvari samo jezičko usklađivanje onoga što piše 'drugi nivoi administrativnog organizovanja', prevedeno na grad, kanton i općine ili je to nešto šire. Evo ministar Sredoje Nović je tu, meni se čini da je ovo nešto šire. Ovo je, znači za neke međunarodne aktivnosti BiH, mi moramo imati saglasnost kantona u oblasti sporta. I čini mi se da je to šire od onoga što je Vijeće ministara prihvatilo. To jeste mišljenje resornog ministarstva koje je slučajno potpisao zamjenik ministra Senad Šepić, ali to je mišljenje koje je Vijeće ministara prihvatilo kao mjerodavno i dostavilo ga Parlamentu BiH.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Čolo.

Svi mogu do zaključenja rasprave.

Izvolite, gospodine Joviću.

IVO MIRO JOVIĆ:

Upravo je suština u čemu je uvažena kolegica i rekla. Županije nisu sudjelovale, niko ih nije pitao, a na razini županije imamo vladu i ministra za šport i njegove se nadležnosti prenose na BiH. I mi smo to podržali, ali ne možemo podržati da se to prenosi na Federaciju, kad nema ustavne ovlasti. Ja ne znam, mislim da se dovoljno razumijemo. Pa i ovdje, ako kažemo nadležno tijelo, to je onda ministarstvo županije, zato, a mi, ja vjerujem i ovde mogu reći, ukoliko se ovlasti prenose i da to bude na razini BiH, molim lijepo, ali ne može biti na razini Federacije, pa je nadležno tijelo na razini kantona.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
Želi li još netko riječ?
Gospodin Zrno. Izvolite.

BRANKO ZRNO:

Hvala lijepa, gospodine predsjedavajući.
Kolegice i kolege, dame i gospodo, ja neću ništa, samo ću iskazati jedno duboko nezadovoljstvo načinom na koji odrađujemo najelementarnije stvari u zakonima koje sami donosimo bez ikakve potrebe i mi jednostavno izostavljamo ono što je definirano, uređeno, utvrđeno i ustavno i, odnosno, na ustavan način kazano Ustavom. Zašto sada dovodimo u poziciju objašnjavanja onoga što je objašnjeno? Mi se možemo dogovarati, možemo ovlasti prenositi, možemo ih davati nekome drugom u onoj rang-listi: država, entiteti, županije, gradovi, općine, i to je nesporno. Međutim, sporno je što se dovodimo u poziciju da jednoj običnoj, Ustavom definiranoj i unaprijed kazanoj stvari sami sebe dovodimo u dilemu i dovodimo se u jednu raspravu koja je apsolutno, makar, ovdje nepotrebna.

Ovo što je predloženo zapravo su elementarne, ja bih rekao, ne elementarne nego tehničke izmjene i dopune onoga što već imamo. Ono što imamo, ove dopune sadržajno niti mijenjaju niti derogiraju niti bilo što čine, samo tehnički dopunju, odnosno ustavno potvrđuju, znači, po drugi put, potvrđuju ustavnost onoga što ćemo dobiti tim zakonom.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepo, gospodine Zrno.
Želi li još netko riječ? Ima li potrebu uvaženi ministar Nović, s obzirom na iskazane dvojbe, reći nešto?
Izvolite.

SREDOJE NOVIĆ:

Uvaženi gospodine predsjedavajući, poštovani delegati, s obzirom da je ovo prvo čitanje, s obzirom da je danas riječ o principima zakona, ja zaista ne smatram da je potrebno da danas šire elaboriram i, ukoliko bude dovoljno želje, mislim da svaki problem se može na jedan

civilizovan način i normalan način riješiti. Ja moram priznati da do zaključka nikada nisam ni došao, niti mi je poslat vaš zaključak, tako da ja ne znam šta ste vi ovde zaključivali konačno oko tog zakona, a na kraju zakon je bio na raspravi tu i mogli smo ga i osporiti ili ne osporiti, prihvatiti ili ne prihvatiti, sa amandmanima i bez amandmana. No, nikakav problem nije da sjednemo i da amandmane koje je uvaženi delegat gospodin Jović predložio, koje mogu predložiti vjerovatno i svi drugi delegati, da sjednemo, ovo ministarstvo je uvijek spremno za konstruktivan razgovor i da u okviru i Ustava i zakona i drugih propisa dođemo do najkvalitetnijih rješenja. Mislim da nije dobro i ne treba otvarati neka krupna pitanja na bazi ovog ili onog stava.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa ministru Noviću.

Zaključujem raspravu i molim dakle resorno ministarstvo, vjerujem da će to tako i biti, da prati amandmansku fazu u Parlamentu, pogotovo ... kad bude u komisijskoj fazi tako da možemo imati pripremljene i otklonjene sve dvojbe do rasprave u drugom čitanju na našem domu.

Zaključujem raspravu i otvaram glasovanje o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Otvoreno je glasovanje. Izvolite.

Zaključeno je glasovanje.

Konstatiram da smo prihvatili jednoglasno Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Prelazimo na 7. točku:

Ad. 7. Prijedlog zakona o programu zaštite svjedoka u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

I, vodimo također raspravu o načelima. Dobili ste Prijedlog zakona, dobili ste Mišljenje mjerodavnog povjerenstva i istodobno informacija da je Zastupnički dom usvojio ovaj zakon u prvom čitanju.

Otvaram raspravu i pitam tko se javlja za riječ?

Gospodin Koprivica, izvolite.

ZORAN KOPRIVICA:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolege, gospodo iz Vijeća ministara, prisutni, ja sam i na sjednici Ustavnopravne komisije kada smo razmatrali ovaj zakon, predloženi zakon o programu zaštite svjedoka u BiH, izrazio jedan poseban i odvojen stav u odnosu na onaj koji je ova komisija većinom glasova imala na toj sjednici i, u tom smislu, taj stav želim i sada ponoviti.

Naime, prijedlog ovog zakona je u suštini potrebno u potpunosti izmijeniti. Prije svega, u članu 1. u ovom zakonu je potrebno navesti da se ovaj zakon odnosi na svjedoke koji svjedoče pred Sudom BiH, a ne pred sudovima u BiH, jer RS je donijela i primjenjuje Zakon o zaštiti svjedoka u krivičnom postupku i taj zakon je objavljen u „Službenom glasniku RS“ 48/03 i njime je predviđena zaštita svjedoka u krivičnim postupcima koje vode sudovi ili tužiocu u RS-u za krivična djela koja su u nadležnosti sudova RS-a.

U suprotnom, ovde bi usvajanjem ovakvog zakona došlo do prenosa nadležnosti sa institucija RS-a na institucije BiH. S tim u vezi također je potrebno izmijeniti član 3. i navesti da se ovaj program zaštite primjenjuje kada se dokazuje neko od krivičnih djela koja su u nadležnosti Suda BiH.

U članu 8., također, trebalo bi razmisliti o skraćivanju rokova za sazivanje sjednice Komisije za uključivanje u Program zaštite svjedoka, kao i njeno odlučivanje o Zahtjevu za primjenu Programa zaštite, s obzirom da se radi o slučajevima suočavanja svjedoka sa prijetnjama ugrožavanja života, zdravlja, slobode, fizičkog integriteta i imovine u kojima je potrebno hitno postupanje.

Naravno da je jedan ovakav zakon BiH potreban ali Prijedlog zakona koji je pred nama, sa ovakvim odredbama, sa ovakvim tekstom, u principu je za nas neprihvatljiv, te stoga predlažem da se ovaj zakon vrati na doradu Vijeću ministara da se imaju u vidu ove primjedbe o kojima sam govorio i da se u daljoj proceduri da ne bi došli u poziciju da ovaj zakon jednostavno padne da dođemo u poziciju da sa novim prijedlogom imamo, koji bi dobili u neko skoro vrijeme u proceduri i usvojimo zakon koji BiH treba, koji je usklađen sa pravnim sistemom ove zemlje.

Toliko, gospodine predsjedavajući.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Koprivici.

Dakle, razumio sam ovu diskusiju kao raspravu o pojedinostima u člancima. To ćemo raditi u amandmanskoj fazi, a danas ovdje govorimo o načelima. Ovdje, između ostalih odredbi u prijelaznim i završnim odredbama, ako smo pažljivo čitali prijedlog ovoga zakona, ako prođe u parlamentarnoj proceduri ovaj tekst zakona, prestat će važiti neki raniji zakoni koji reguliraju istu ovu materiju.

Dakle, ja bih volio da se mi sada usmjerimo na raspravu o načelima, ne o pojedinostima.

Za riječ se javio gospodin Jović ili Vidović, evo i Branko Zrno. Dogovorite se ... imam dojam da ste odjednom digli ruku.

Gospodin Zrno, evo recimo neka bude, dat ćemo predsjedniku kluba prednost.

BRANKO ZRNO:

Dobro, zahvaljujem.

Mislim, sad, nakon ovoga što je kolega Koprivica rekao, ja sam samo mislio konstatirati da mi imamo Zakon o zaštiti svjedoka. Tako čitam zbog toga što je ovdje riječ o Prijedlogu zakona o programu zaštite svjedoka, iako je u suštini ovo 'zakon o zaštiti svjedoka', a kada se

usvoji zakon o zaštiti svjedoka, onda se pravi program koji se provodi kao podakt zakonskog određenja. Znači, to o tome.

Drugo, ja bih zamolio kolegu Koprivicu da ponovo ne ulazimo u rasprave, odnosno da ne prejudiciramo stvari. Zoran je pravnik i ... on to zna da je tako. Ovdje je riječ o prvom čitanju. Znači, mi se izjašnjavamo samo o principima prijedloga ovoga zakona, a u drugoj amandmanskoj fazi, Zorane, stojim na stajalištu na kojemu si i ti da treba izmijeniti, popraviti i uskladiti sve ono na što si ti upozorio i što nije u skladu sa činom prijenosa ili preuzimanja ovlasti, s obzirom da ovakav zakon već živi na entitetskoj razini, odnosno na razini entiteta RS-a.

Drugo sam ja još htio: nama je uistinu potreban ovaj zakon. On treba biti sveobuhvatan i uistinu predvidjeti svaku sitnicu. To u ovom zakonu, baš u ovim završnim i prijelaznim odredbama, nije izričito kazano, iako se podrazumijeva da novca treba, ovdje ga ne treba. Ako ga već ima sita, onda treba kazati i u tim odredbama da taj novac, odnosno materijalna sredstva, osigurava ta i ta agencija ili agencija koja je zadužena za provođenje Zakona o zaštiti svjedoka.

Drugo, ovo ne govorim bez veze nego zbog toga da ružno je kada se bilo koji zakon, osobito ovaj zakon, pretvori u svoju karikaturu, kad bude ono što nije i ne smije biti. Molim vas, o jednom zakonu koji je prethodio ovomu, sjetite se samo zaštićenoga svjedoka Galijaševića koji je dvije godine kao krucijalni svjedok Tužiteljstva u terorističkom činu i posljedicama čina ubojstva ministra Leotara bio medijski eksponiraniji kao glavni zaštićeni svjedok nego bilo koja osoba godinu punu dana u BiH. Ako ćemo na taj način štiti zaštićenog svjedoka, ako ćemo na taj način provoditi Zakon o zaštiti svjedoka, onda nismo ništa učinili. Mi nemamo ovdje šta puno novoga kazati. Ovaj zakon je najnormalnija stvar u svim uređenim pravno dotjeranim i funkcionalnim državama. Prema tomu, prihvatimo i zakon i praksu uređenih zemalja i na taj način nam ovaj zakon treba.

Hvala lijepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Zrno.
Gospodin Jović, pa gospodin Šaraba.

IVO MIRO JOVIĆ:

Eh, neka mi bude dopušteno nadometnuti: ali nije smetalo gospodina generala Klajna i gospodina ... da milijun maraka svrnu sa banke i to legalno u svoje džepove, temeljem upravo te optužnice kakva je bila nakazna. Tako, ja sam i postavljao u prošlom sazivu ovdje pitanje: Hoće li itko odgovarati što je milijun maraka Federacija isplatila takvim osobama? Ali dobro, nije danas predmet te rasprave.

Međutim, ... mislim da ovde imamo predlagatelja ovog zakona i imam nešto što je dvojbeno ili ja ne razumijem. Postavio sam to pitanje i na našem povjerenstvu. O čemu se radi? Mi imamo Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka. I ja kako razumijem: to je jedan zakon. Drugi zakon je o programu zaštite svjedoka u BiH. I ja to razumijem da su to dva odvojena zakona. U različito vrijeme su usvojeni. Rečeno mi je da danas imamo pred dobom novi zakon o programu zaštite svjedoka u BiH iz razloga što se uvidjelo da aktualni zakon ne

može odgovoriti potrebama i, da ne ulazim ja koje su to sad potrebe, zato pred sobom imamo Prijedlog zakona o programu zaštite svjedoka, rekao sam, pošto je trebalo puno mijenjati taj zakon, sad je sasvim novi zakon. Mene jedno interesira: kod predlagatelja je li bilo moguće da Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka se uzme i jedan s drugim inkorporiraju i napravimo jedan zakon o zaštiti svjedoka koji bi podrazumijevao i ovaj program. Ja mislim da bi to bilo i racionalno i razumno. Ako sam, ponavljam, u pravu da imamo ta dva zakona koji tretiraju, po meni, istu problematiku.

Kad bude vrijeme o sadržajnosti zakona, ja neću biti, vjerujem, uskraćen da govorim, samo bih rekao što sam rekao i na Povjerenstvu. Mene interesira, ovdje ne vidim nigdje da ljudi koji su odvjetnici a sudjeluju u postupku, ni jedne jedine riječi da je i odvjetnik osoba koja može biti svjedokom. Zašto ne? I sigurnosne službe mogu biti, ljudi, predstavnici tih službi u datim okolnostima, svjedoci. O njima nema ni riječi! Mislim, ima manjkavosti ali bi bilo sigurno bolje da smo taj cijeli problem koji tretiraju dva zakona, koji se međusobno prožimaju, ponudili sa jednim rješenjem. Možda, kažem, nisam u pravu ili to ne razumijem, ali meni to tako iziđe da bi bilo puno, puno bolje.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Joviću.

Ako ovlaštenik predlagatelja ocijeni potrebu da kaže nešto, iako se ovo pitanje odnosi na drugu fazu, narušava koncepciju, to nije pitanje načela, nego koncepcije izrade prijedloga zakona i što će on sve sadržavati, dat ćemo riječ nakon što čujemo gospodina Šarabu i gospođu Almu Čolo koja se prijavila za riječ.

Gospodine Šaraba, izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, ja sam učestvovao u radu Ustavnopravne komisije na kojoj sam glasao protiv ovoga zakona, smatrajući da zaista u izradi ovoga zakona, oni koji su učestvovali, koji su pripremali ovaj zakon, trebali su zaista da izvrše daleko šire i daleko obimnije konsultacije nego što su to uradili. Da je sve to urađeno, mi danas ovdje ne bi imali probleme i ne bi pričali na ovakav način. Zato ja smatram da zaista u nekom budućem radu predstavnici svih ministarstava koji učestvuju u izradi zakona zaista moraju da izvrše određene konsultacije i sa odgovarajućim vladama na entitetskim nivoima kako ne bi došli u ovu situaciju u kojoj se sada nalazi.

Ja bih, gospodine predsjedavajući, u ime kluba zatražio jednu kraću pauzu od 5 minuta prije nego što se mi izjasnimo o ovome zakonu, jer smatram da je to zaista potrebno u ovom trenutku kako bi pokušali da otklonimo određene nejasnoće koje sigurno postoje, a koje mogu ovaj zakon dovesti u nezavidnu situaciju.

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Završit ćemo s raspravom, zaključit ćemo raspravu. Kad zaključimo raspravu, dat ćemo stanku od 5 minuta.

Gospođa Čolo, izvolite.

ALMA ČOLO:

Hvala, predsjedavajući.

Ja bih se malo osvrnula na ono što je rekao gospodin Zoran Koprivica da u RS-u imaju Zakon o zaštiti svjedoka. Istina je i na nivou BiH ima Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka, i u Federaciji ima i isto se tako zove Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka. Ali ja mislim da su ovo dva odvojena zakona. Tim zakonom se nastoji od osoba koji svjedoče u krivičnom postupku uzeti njihov iskaz u postupku na način koji neće njih kompromitirati i koji će predstavljati određenu tajnu. U tim zakonima je propisana procedura davanja takvog iskaza, pa se naprimjer u Federaciji taj iskaz daje pred sudijom Vrhovnog suda i dolazi u zapečaćenoj koverti pred sud koji vodi postupak. I to je iskaz koji se ne čita na glavnom pretresu nego se navodi kao dokaz pod određenim brojem. Znači, po mojem razumijevanju, ovo je sasvim odvojen zakon, zakon koji se odnosi na 'program zaštite', zaštite svjedoka kojima je ugroženo pravo na život, koji su ugroženi zbog onoga što su iskazali dobru volju i spremnost da sarađuju sa organima krivičnog gonjenja i organima pravosuđa. I naravno da je nama u interesu s obzirom da imamo sada Zakon o programu zaštite svjedoka na nivou BiH, koji se treba staviti van snage ovim zakonom, jer je u svojoj provedbi pokazao da nije dovoljan i da nije odgovorio na sva pitanja zaštite.

Mislim da ovdje kod delegata iz RS-a postoji određena zabluda kad je u pitanju ovaj zakon, jer mi ga sada imamo, treba da donesemo zakon koji je bolji, koji će omogućiti efikasiju zaštitu svjedoka, a samim tim učiniti i naše krivične procedure efikasnijim. Jer ukoliko ne dajete zaštitu, pogotovo kod krivičnih djela organiziranog kriminala, krivičnih djela terorizma i veoma teških krivičnih djela kao što su i ratni zločini i druga krivična djela protiv ustavnog poretka BiH, i da ne nabrajam druga, ukoliko ne dajete adekvatnu zaštitu svjedoku, naravno da on neće ni svjedočiti. Ovim zakonom se omogućava da mi počiniocima krivičnih djela privedemo pravdi pomoću zaštićenih svjedoka, a da one koji iskažu svoju dobru volju da svjedoče zaštitimo adekvatnim zakonom i sa svim ovim mjerama koje ovaj zakon predviđa. I zato ne vidim razloga, gospodine Koprivica, da ne budete za ovaj zakon, jer mi već takav zakon imamo na nivou BiH. To nije uzurpiranje nadležnosti RS-a.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Čolo.

Za riječ se javio gospodin Rudo Vidović. Izvolite.

RUDO VIDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Poštovane kolegice i kolege zastupnici, predstavnici Vijeća ministara, evo i ja osjećam potrebu da kažem kratko par riječi koje idu u prilog, evo nek stoji to u stenogramu, da ću podržati ovaj zakon u načelima u prvom čitanju. I ja sam jedan od članova Ustavno-pravnog povjerenstva koji sam, evo kad je bila otvorena rasprava, bio u dilemi upravo ovoj o čemu je

kolegica Čolo govorila. A dakle, ovlaštenu predlagatelj je u svom izlaganju, kod mene osobno, otklonio dileme. A naročito u onom dijelu šta se zapravo htjelo postići sa ovim zakonom, a to je dakle osiguranje učinkovitijeg sustava zaštite svjedoka u tijeku i nakon kaznenog postupka. I evo, u tom smislu, dakle da ne duljim dalje, ja sam podržao na Ustavopravnom povjerenstvu i naravno da ću danas glasovati za načela, a, eventualno, moguće primjedbe, je li, u drugoj fazi kad bude amandmanski.

Hvala ljepa.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala ljepa.

Gospodin Šaraba, drugi put.

SLOBODAN ŠARABA:

Pa, evo želim samo kratko da repliciram mojoj uvaženoj kolegici Almi Čolo, da kažem da ovaj zakon je zaista nešto što je nadležnost entiteta. Dakle, sve ono što precizno i striktno nije utvrđeno u članu III tačka 1. Ustava BiH, a gdje entitetske skupštine nisu donijele svoju odluku i izvršile prenos svojih nadležnosti na nivo BiH, zaista spada u nadležnost entiteta. Prema tome, ako bih zaista to usko posmatrali, onda bi ovaj zakon bio u isključivoj nadležnosti entiteta i sve ovo što je govorio moj kolega Koprivica bilo bi potpuno tačno.

Dakle, ne postoji određena odluka Narodne skupštine RS-a da se izvrši prenos nadležnosti i ono što je napisano ovdje u stavu Vlade koji smo mi dobili što se tiče ovoga zakona bilo bi potpuno tačno. Dakle, mi samo ovdje pokušavamo da nađemo rješenje i da nađemo modus kako da otvorimo prostor da ovaj zakon dalje živi.

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Šarabi.

Izlaskom gospodina Ljubičića izgubili smo kvorum. Klub Srba nije potpun, imamo samo dva predstavnika Kluba srpskog naroda. I dajem stanku dok se ne upotpuni sastav kluba.

Tražili ste stanku od 5 minuta.

/PAUZA/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Molim i uvaženog dopredsjedatelja Tihica da počnemo raditi. Riječi su kao voda, znate, teče, teče. Tajniče, uvedite zastupnike da nastavimo raditi. Pauza je već 20 minuta. Šaraba, zauzmite svoje mjesto. Rančiću, sjednite. Hoćemo li početi raditi? Pa 5 minuta ne može biti 20 minuta!

Nastavljamo rad. Imamo ovdje kvorum. Molim Klub Srba da kaže zbog čega je tražio stanku.

Izvolite, gospodine Koprivica.

ZORAN KOPRIVICA:

Hvala, predsjedavajući. Zahvaljujem se na pauzi koju ste nam dali da izvršimo određene konsultacije i u tom smislu ja ću kratko prenijeti stav Kluba delegata srpskog naroda. Mislim da nema potrebe da ponavljam ono što sam u uvodnom dijelu u diskusiji o prijedlogu Zakona o programu zaštite svjedoka u BiH istakao. Mi nismo u principu protiv donošenja jednog ovakvog zakona, ali smatramo da ovaj tekst zakona koji smo dobili jednostavno je nemoguće u drugoj fazi, u amandmanskoj fazi, uskladiti sa ustavnopravnim poretkom u BiH i time bi znači bespotrebno došli u jednu fazu u kojoj bi ponovo usporili ovaj zakon.

Stoga predlažem u ime našeg kluba da ovaj zakon ostane u životu, da ga vratimo Vijeću ministara na doradu, da se o njemu danas ne izjašnjavam, a da zadužimo Ministarstvo pravde da shodno svemu što smo čuli na ovoj raspravi sačini jedan novi tekst zakona koji bi bio prihvatljiv i usklađen sa ustavnopravnim sistemom BiH i entiteta i koji bi kasnije u daljoj proceduri razmatrali i eventualno usvojili.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepo, gospodine Koprivica.

Ne zaključujem raspravu, ostavljam prostor ovlašteniku predlagatelja da kaže par riječi. Tražili ste, izvolite.

Zbog zapisnika se samo predstavite, jer nisam dobro registrirao vaše ime.

Izvolite za govornicu.

DAMIR VEJO:

Vejo Damir iz Ministarstva sigurnosti, predsjednik radne grupe koja je radila izradu zakona o programu zaštite svjedoka.

Ja sam na ovoj komisiji istakao da ovdje se radi o tome da mi imamo dva zakona. Znači, Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka i Zakon o programu zaštite svjedoka. Znači, u BiH postoje četiri zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka. Oni se primjenjuju znači u RS-u, Federaciji, Brčko Distriktu i BiH. Međutim, Zakon o programu zaštite svjedoka u BiH je jedan i jedinstven. Mi ovaj zakon koji smo uradili se oslanja na Zakon o programu zaštite svjedoka koji je donesen 2004. godine u aprilu mjesecu. Znači, Parlamentarna skupština ga je već donijela. Zbog određenih nedostataka koje je taj zakon pružao na terenu, eksperti su uočili niz nedosljednosti i neadekvatnosti u sistemu zaštite svjedoka, te su stoga pristupili izradi novog zakona.

Vijeće ministara je na sjednici reklo da se izradi novi zakon o programu zaštite svjedoka BiH 2006. godine. Zašto smo mi stavili 'pred sudovima u BiH'? Znači, program zaštite svjedoka ne postoji. Mi smo stavili u prelaznim i završnim odredbama da donošenjem ovoga zakona prestaje da važi program zaštite svjedoka donesen 2004. godine ... .. jedan jedinstveni zakon koji se primjenjuje na nivou BiH, a samim tim ne prestaju da važe zakoni koji postoje u RS-u. To je

Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka. Da bi razdvojio ta dva zakona, Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom ugroženih svjedoka je procesni dio zakona koji obezbjeđuje psihološku, sociološku, svaku fizičku vrstu pomoći tokom davanja iskaza. Zatim, redosljed iznošenja dokaza, te svjedočenje putem telekomunikacija, itd. Program zaštite svjedoka tiče se postfestum, znači djela, to znači kada čovjek može doći, izaći pred sud sa svojim imenom i prezimenom i dati određen iskaz o djelima koja smo nabrojali i da tada uđe u ovaj program. Ne postoji nigdje na svijetu dva programa o zaštiti svjedoka, pa čak ni u Americi. A o Zakonu o zaštiti svjedoka pod prijetnjom ugroženih svjedoka postoji zavisno od ustrojstva ali jedan je program. To je prva stvar.

Zašto smo stavili 'pred sudovima BiH'? Zbog toga što ne postoji drugi program. Kad bi stavili samo pred Sudom BiH, to znači da bi oni svjedoci i pravosudni sistem, odnosno svjedoci koji se procesuiraju koji su predmet nadležnosti drugih sudova u BiH, entitetski niži, bili bi uskraćeni za pomoć, jer nema takvog programa u BiH. Znači, ekskluzivno pravo na uživanje ovakvog programa zaštite imali bi samo oni svjedoci ... gdje se vodi postupak pred Sudom BiH, odnosno svjedoci koje obrađuje SIPA ... Državna agencija za istrage i zaštitu, Tužilaštvo BiH. Samim tim bi pravosudni sistem doveo u škripac, a svjedoka u bezizlaznu situaciju, jer on ne bi mogao da uživa, ovaj svjedok, u 'Programu zaštite svjedoka u BiH'.

Mi smo stavili. Zašto nismo izvršili kategorizaciju svjedoka, advokate i tako? Zahvaljujem gospodinu, uvaženom predstavniku Ivi Ljubiću, na pitanju. Iz razloga što ne možemo izvršiti kategorizaciju svih svjedoka. Svjedok je univerzalna stvar i to važi za svakog onog čiji je ugrožen život, znači njegov, njegove obitelji ili bliskih osoba i on može biti svaka osoba u BiH. Kad bi stavili kategorizaciju da će to biti odvjetnik, da će to biti nosilac neke druge dužnosti, možda bi predvidjeli neku drugu funkciju i taj ne bi mogao ući u to. Stoga smo pod pojmom 'svjedoka' stavili svako lice kojem je potrebna ta zaštita.

I treća stvar, kod hitnosti mjera, član 8. Mi smo ovim zakonom uspostavili Komisiju koja će reagovati na takve zahtjeve u 'Programu zaštite svjedoka': Da li taj svjedok treba da uđe u 'Program zaštite svjedoka' ili ne? Naravno da postoje slučajevi kada se pojavi, to ova komisija ne može predvidjeti da se takav slučaj pojavi sutra. Zbog toga smo dali u nadležnost specijalizovane odjele koji se nalazi pri Agenciji za istrage i zaštitu koji je već od 2004. implementirao ovaj zakon: da donese hitne mjere zaštite, odnosno da takvog svjedoka primi u okrilje svoje zaštite do sastanka ove komisije.

To bi bile glavne tačke, mislim da se ne stvara određena pometnja u zakonima. Program zaštite svjedoka u BiH je jedan jedinstven i ne postoji drugi. ... Zakoni o zaštiti svjedoka pod prijetnjom ugroženih svjedoka postoje na nivou BiH, entitetskim nivoima i ... to su dva različita zakona.

ILIJA FILIPOVIĆ:

To smo već čuli, ponavljate se, hvala Vam.

VEJO DAMIR:

Hvala, prijatno.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ne znam da li su sad stvari malo jasnije, ali ja ne zaključujem raspravu. Pitam dalje tko želi riječ? Ako od zastupnika više nitko ne želi riječ, ja ću zaključiti raspravu i staviti, dakle podsjetit ću još jednom, mi smo dobili pozitivno Mišljenje nadležnog povjerenstva. Ovaj zakon mi sada razmatramo u prvom čitanju, mi odlučujemo o načelima ovog zakona. Čuli smo sve argumente ... kontra.

I još jedna informacija: Zastupnički dom je usvojio ovaj zakon u prvom čitanju.

Otvaram glasovanje o ovom našem prijedlogu u prvom čitanju.
Imamo tri glasa „protiv“. Dakle, nemamo entitetsku podršku iz RS-a.

Sad dolazimo u situaciju u kojoj bi trebalo pristupiti drugom krugu, išle bi konsultacije, pa onda drugi krug odlučivanja. Kako je po Poslovniku predviđeno, dakle da kvorum čine dva člana Kolegija, Kolegij svoje odluke donosi konsezusom nazočnih članova. Ako ti napori za postizanje konsezusa ne uspiju, odluke donosi Dom.

Imamo li nas dvojica konsezus?

_____?
Imamo za načela.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Za načela: da. Dakle, ja molim sada da pristupimo, ako pristupimo drugom krugu odlučivanja, da vidimo, izjašnjavat će se samo oni koji su „protiv“ ovog zakona.

Pristupamo drugom krugu odlučivanja. Otvaram odlučivanje. Glasuju oni koji su „protiv“ i mora biti dvije trećina članova izabranih u entitetu „protiv“ da bi ovaj zakon u načelima pao.

Izvolite.

Dakle, imamo tri, dvije trećine je četiri. Dakle, ovaj zakon je u načelima prihvaćen.

Prelazimo na 8. točku:

Ad. 8. Prijedlog zakona o genetski modificiranim organizmima, (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

Imate Mišljenje mjerodavnog povjerenstva. I informaciju dajem da je Zastupnički dom usvojio ovaj zakon u prvom čitanju.

Otvaram raspravu. Tko želi riječ?

_____?
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ako ima potrebu, mislim da je sve jasno. Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje ovaj zakon u prvom čitanju.

Otvoreno je glasovanje, izvolite.

Konstatiram da smo prihvatili ovaj prijedlog zakona pod točkom 8. dnevnog reda, u prvom čitanju.

Prelazimo na 9. točku:

Ad. 9. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o klasifikaciji djelatnosti u Bosni i Hercegovini (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

Imamo pozitivno mišljenje o načelima mjerodavnog povjerenstva i informacija da je Zastupnički dom prihvatio Prijedlog zakona u prvom čitanju.

Otvaram raspravu. Tko želi riječ? Zaključujem raspravu.

Otvaram glasovanje o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Hvala lijepa.

Konstatiram da smo – uz jedan „suzdržani“ glas ili je taj glas izašao van – dakle jednoglasno smo prihvatili sa 12 glasova i Prijedlog zakona pod točkom 9. dnevnog reda.

Prelazimo na 10. točku:

Ad. 10. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme (prvo čitanje) – predlagatelj: Vijeće ministara

ILIJA FILIPOVIĆ:

Vodimo raspravu o načelima u prvom čitanju. Dobili ste Prijedlog zakona, dobili ste prijedlog mjerodavnog povjerenstva i informacija da je Zastupnički dom prihvatio ovaj zakon u prvom čitanju.

Otvaram raspravu. Želi li netko riječ? Zaključujem raspravu.

Otvaram izjašnjavanje o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Pristupite glasovanju!

Konstatiram da smo jednoglasno, s 12 glasova, prihvatili i Prijedlog zakona pod točkom 10. dnevnog reda.

Prelazimo na 11. točku:

Ad. 11. Prijedlog zakona o popisu stanovništva i kućanstava u Bosni i Hercegovini 2011. godine (prvo čitanje) – predlagatelj: izaslanik Slobodan Šaraba, s Mišljenjem Ustavnopravnog povjerenstva, a povodom razmatranja ustavnog osnova i načela navedenog zakona

ILIJA FILIPOVIĆ:

Ustavni osnov je dobio Prijedlog zakona, međutim mjerodavno povjerenstvo nije podržalo načela ovoga zakona. Dakle, imamo negativno Mišljenje. Dom se izjašnjava priroritetno o Mišljenju Povjerenstva. I moram napomenuti zbog svih onih – ne susrećemo se tako često s negativnim stajalištima – ako Dom prihvati Mišljenje Povjerenstva, koje je negativno, ovaj zakon pada. Ako Dom ne prihvati Mišljenje, Dom od nadležnog povjerenstva može tražiti izradu novoga mišljenja. Dakle, mi moramo po poslovničkim odredbama se izjasniti o stajalištu Povjerenstva.

No, prije izjašnjavanja, ja otvaram raspravu.
Gospodin Šaraba, izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolege, ja zaista želim da kažem koji su to razlozi koji su me motivisali da pristupim izradi ovoga zakona i da ga uputim u parlamentarnu proceduru.

Naime, moj osnovni cilj je bio izraditi zakon koji će omogućiti da ovaj značajni posao koji je planiran da se u cijeloj evropskoj zajednici uradi 2011. godine i u BiH pripremi kvalitetno i da sve pripreme koje trebaju da se urade u narednom periodu, a one su zaista brojne i obimne, izvrše u vremenu koje stoji pred nama. To vrijeme ukoliko gledamo do 2011. izgleda dugo, ali ono je zaista kratko, s obzirom na zaista ozbiljne i odgovorne poslove koje treba uraditi, koje stoje pred Agencijom za statistiku BiH koja je u ovome zakonu utvrđena kao centralni organ koji treba da vodi, koordinira, prati i, na kraju, da obavi sve najznačajnije poslove koji se tiču ovoga popisa stanovništva.

Isto tako, u zakonu je jasno i precizno izvršeno razgraničenje nadležnosti između svih organa koji treba da urade ovaj značajan posao, od Agencije za statistiku BiH, preko nadležnih entitetskih organa, do popisnih komisija, kao i onih najnižih organa koji trebaju da završe ono što je utvrđeno u ovom zakonu i što predstavlja njegov predmet.

Ja zaista, uvažene kolege, smatram da ovaj zakon treba da dobije podršku isto tako kao što smatram da postoji dovoljno prostora da se on nadogradi u amandmanskoj fazi, ali isto tako vjerujem da je ovo posao, evo da budem otvoren, sve parlamentarne stranke su jasno isticale da

je to posao koji treba uraditi, da je to posao koji stoji pred BiH, da je to posao kome se trebamo posvetiti i zaista ja smatram da je ovo prilika da se svi zajedno testiramo da li ono što govorimo zaista i ozbiljno mislimo, jer smatram da zakon ima dovoljno kvaliteta da može da prođe kroz ovu prvu fazu i da se nakon toga u amandmanskoj fazi kvalitetno nadogradi.

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepom, gospodine Šaraba.

Dakle, čuli smo riječ predlagatelja. Ja ću sada otvoriti raspravu i vjerujem da će ona biti zanimljiva, budući da mi imamo tri različita stajališta tri konstitutivna naroda oko ovog vrlo, vrlo važnog pitanja.

Mislim da je prvi tražio riječ gospodin Rajić, pa gospođa Čolo. Evo, mogu se i drugi javiti, redoslijed ćemo utvrditi. Dakle, nakon gospodina Rajića, gospođa Čolo.

BOŽO RAJIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege zastupnici, članovi Vijeća ministara i predstavnici medija, ja mislim da je ova točka i razlog i povod da se o njoj i pojedinačno i kao zastupnici i kao pripadnici određenih političkih opcija očitujemo jer u BiH, nažalost ili na sreću, sporedna pitanja nekada postaju bitna, a bitna pretvaramo u sporedna.

Ovo je, po mom dubokom uvjerenju, jedno od vrlo bitnih pitanja. Popis stanovništva jeste, prije svega, statistička kategorija ali ta statistika stvara podlogu za donošenje izuzetno važnih odluka za život cijelog društva, za čitavu zajednicu i na ekonomskom i na političkom i na socijalnom planu. To je podloga za planiranje, podloga za prepoznavanje određenih procesa, njihovog poticanja ako su pozitivni, odnosno njihovo obuzdavanje ako donose štetu. Međutim, ovo je, prije svega, prvorazredno pod a), pod b) i do kraja abecede političko pitanje. I zbog toga se ja danas nalazim u poziciji neke podvojenosti. Principijelno znam da popis stanovništva je potreba. Potreban je iz stotinu jednog razloga, da bi društvo znalo što ima, s čim raspolaže, koje su mu pretpostavke, koje su mu mogućnosti i ograničenja a, s druge strane, znam da bi njegovo provođenje proizvelo, što izravno, što neizravno, direktne političke posljedice, a za neke i opasne i velike štete.

Nažalost, pripadam najmalobrojnijem i u političkom smislu najlošije plasiranom narodu u BiH od tri konstitutivna naroda u BiH i dužan sam to reći da bi bez ovih političkih implikacija podržao Prijedlog zakona koji je uvaženi zastupnik Šaraba predložio, ali politički razlozi me obvezuju da kažem i zašto neću podržati ovaj prijedlog.

Često se u BiH, i to postaje navika, nažalost, odnosi između tri naroda u BiH pojednostavljuju i svode se na odnose dva entiteta, pa smo bili svjedoci i u medijima svih vrsta ovih zadnjih mjeseci kada se govorilo o tim suprotstavljenim stajalištima oko mogućeg popisa stanovništva da ili ne: da je RS za zakon sa svim elementima koji statistički popis sadrži, dakle očitovanje i o nacionalnoj pripadnosti, vjerskoj, jezičnoj itd, a da je Federacija protiv, zapravo da

Hrvati i Bošnjaci u Federaciji imaju jedinstven stav. Moja dužnost je da kažem da nemamo jedinstven stav. Možda neke hrvatske opcije u BiH misle jednako kao i Bošnjaci, ali to ostavljam njima neka oni to kažu.

U ime političke opcije kojoj ja pripadam i u svoje ime kažem da HDZ 1990. ne dijeli mišljenje onih u Federaciji koji misle da treba provesti popis bez ova tri izuzetno bitna obilježja koja predstavljaju političku kvalifikaciju, dakle nacionalnost, jezik i vjera. A, pošto to nije u ovom trenutku moguće sprovesti takav popis stanovništva, dakle ni ovaj koji gospodin Šaraba predlaže, da ima izjašnjenje o tome, niti je meni prihvatljiv onaj drugi koji predlažu neke političke opcije u Bošnjaka u Federaciji da se ide sa popisom stanovništva koji bi bio ekonomsko-statistička kategorija, a ne i ova sadržajna o kojoj govorimo, ja moram reći da je za mene, odnosno za moju stranku je neprihvatljiv popis stanovništva koji je krnji i neprihvatljiv je bilo kakav popis ili izjašnjenje koje sadrži bitno političke determinante u BiH koji bi bio donesen i izvršen prije nego što se izvrši ustavna reforma za BiH.

Dakle, dok ne bude ustavne reforme, mi nemamo razloga, Hrvati u BiH u cjelini nemaju razloga, ja tako mislim, a ja osobito mislim tako, i neću podržati nikakav zakonski projekt koji bi utvrdio stanje poslije rata u etničkom, vjerskom i svakom drugom pogledu prije nego što se izvrši temeljita reorganizacija BiH u ustavnom smislu, naravno sukladno dogovoru tri suverena naroda i ostalih građana u BiH. Iz toga razloga, uz sav respekt kolege Šaraba, ne mogu glasovati za zakon ali još manje mogu prihvatiti koncept koji daju neke bošnjačke političke opcije da se popis izvrši bez ova tri obilježja.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Rajiću.
Gospođa Alma Čolo, izvolite.

ALMA ČOLO:

Pa evo, ja bih dala neke argumente zašto naš klub smatra da popis stanovništva ne treba da uključuje ova tri elementa o kojima je govorio gospodin Božo Rajić.

Vi ste dobili na ovaj zakon Mišljenje Direkcije za evropske integracije. Mi danas ovdje treba da damo saglasnost za ratifikaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Iz tog sporazuma proizilaze obaveze za BiH da svoje zakonodavstvo usklađuje sa komunitarnim zakonodavstvom.

U Mišljenju Direkcije za evropske integracije stoji da je za članice EU za popis stanovništva meritorna Uredba Evropskog parlamenta i Vijeća od 9. jula 2008. godine. I u Uredbi stoji da je referentna godina za popis članica EU 2011. Naravno, naš klub nema ništa protiv popisa stanovništva i mislim da je dobro da nakon 20 godina dođemo do popisa stanovništva. I ovaj rat i stanje u kojem smo se nalazili nas je omelo da popis sprovedemo nakon 10 godina nakon posljednjeg popisa koji je održan '91. godine. Međutim, iz Uredbe koja obavezuje članice EU stoji koji su to obavezni elementi koji treba da budu sadržani u popisu stanovništva. Mi, znači naše cjelokupno zakonodavstvo, već sada usklađujemo i mi imamo period koji nam je dala Evropska komisija u kojem treba da uskladimo naše zakonodavstvo i mi

već to sada radimo. Znači, kada se bude radilo, govorilo o popisu stanovništva i kada budemo donosili zakon o opisu stanovništva, naravno da treba da imamo u vidu dokumente Evropskog parlamenta i Vijeća EU kao izvršnog organa koje se odnosi na popis stanovništva, kako ne bismo kasnije morali svoje zakonodavstvo da mijenjamo a ovdje su navedeni obavezni podaci koje popis treba da sadrži.

27 članica EU ne popisuje svoje stanovništvo ni po vjeri, ni po jeziku, ni po naciji nego popisuje prema onim elementim i onim pokazateljima koji su relevantni za popis stanovništva, kako na regionalnom tako i na lokalnom nivou. I zato smo mi protiv načela ovog zakona. Naravno da ćemo biti za popis stanovništva kako bismo ispunili uvjete koje od nas traži Evropska komisija i EU ali za one referentne pokazatelje koji su uobičajeni za zemlje EU.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Čolo.
Gospodin Zrno, pa gospodin Vidović, pa gospodin Ljubičić.

BRANKO ZRNO:

Još vas još jednom sve pozdravljam.

Samo nekoliko riječi o Prijedlogu zakona o popisu stanovništva od našeg cijenjenog kolege zastupnika Slobodana Šarabe. Hvala mu na naporu i na pokušaju da jedan vrlo bitan zakon posloži i da ga pošalje u proceduru. Ja ću se vjerovatno ovdje ponoviti u kontekstu onoga što je već kazano od kolega. Međutim, nema veze. O ovom treba progovoriti i malo šire, jer se slažem apsolutno sa gospodinom Rajićem da ono što se negdje možda u svijetu čini nebitnim, što uistinu jeste samo statistika, kod nas je uistinu bitno i nije samo statistika. Čak, nije i ne smije biti samo politika, nego je puno više i od statistike i od politike. Jer, oprostite, činjenica je da mi i danas kao zemlja funkcioniramo, živimo i radimo po principima, statističkim principima zadnjega popisa jer sve ostalo je poremećeno. Te principe smo sačuvali kao formu i formulu po kojoj se danas ponašamo i preko koje danas funkcioniramo ili, bolje kazati, pokušavamo funkcionirati.

Ja ću konstatirati da popis stanovništva nama treba i da će se taj popis desiti 2011., i to je činjenica. Mi od te činjenice, odnosno, bolje kazati od toga zahtjeva, koji nije više samo naš nego evropski, to je godina popisa u EU, mi nećemo moći izbjeći. Ali do tada moramo posložiti još nekoliko stvari da ne bismo vodili ovakve rasprave oko potrebe popisa. Mi svi znamo, odnosno po različitim našim povjerenstvima, mi smo se do sada suočili sa stotinu problema koji su rezultat nedostatka statističkih podataka, gdje popis jeste isključivo u funkciji statistike ali, nažalost, on je puno više od toga i o tomu danas govorimo.

Mi govorimo, odnosno ja ću najprije konstatirati da normalan popis uistinu jeste nenormalan proces prije onoga što zovemo promjenom Ustava BiH. Promjena Ustava podrazumijeva i ovaj proces, odnosno podrazumijeva popis i kućanstava i stanovništva, iako ja sad ovdje ne bih ulazio u referentnost određenih elemenata svakoga popisa, jer nisu svi popisi isti, oprostite mi. Popis kod nas je referentan po nečemu drugom što pokušavamo ili ne prepoznati ili isključiti iz ovoga. Ustavom ova zemlja je određena kao zemlja naroda i nacionalnih manjina, ali temeljno je određena kao zemlja tri konstitutivna naroda. Prema tomu,

što je, postavljam sad dalje pitanje, što je to referentno za svaki narod? Je li referentno kako se zove, je li referentno kojim jezikom govori? Ako to nije referentno, onda me zanima što je uistinu za nas referentno? I ako to, tu referentnost dovodimo u pitanje, ili ako tu referentnost možemo dovesti u pitanje, onda ne možemo uopće više govoriti o referentnosti. Referentnosti više nema. Onda relativiziramo apsolutno sve. Znači, ulazimo u fazu apsolutnoga relativizma koji vodi onomu što ja osobno, uistinu, i kao pripadnik jednog naroda neću.

Hvala lijepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Zrni.
Gospodin Vidović, izvolite.

RUDO VIDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dosta toga što sam ja mislio kazati su evo u potpunosti izrekli i kolega Rajić i Zrno. Ali kad sam se javio, naravno ne želim odustati. U nekom dijelu želim potvrditi ovo što je rečeno, a naročito iz razloga što sam i kao član Ustavnopravnog povjerenstva o tome govorio kad smo razmatrali ustavni temelj donošenja ovog zakona i tu zaista se može potvrditi da statistički popis je potreban svakoj normalno uređenoj zemlji. Međutim, kad govorimo o načelima i trenutku u kome razgovaramo o donošenju ovog zakona a isto tako uvažavajući i cijeneći uložene napore izaslanika gospodina Šarabe, evo, koji je pristupio ovakom poslu važnog zakona za BiH, dakle i te napore svakako treba cijeniti.

Međutim, ovakav važan zakon bi imao smisla i otvoriti kao raspravu u Vijeću ministara, pogotovo iz političkih razloga, o čemu su prethodnici govorili. A oni su već obrazloženi u njihovim raspravama, ja to neću ponavljati, ali želim samo zbog stenograma kazati da ja također nemam spremnosti danas podržati načela ovog zakona, jer takvo isto razmišljanje sam i među onih četiri koji su bili protiv kad smo razgovarali na Ustavnopravnom povjerenstvu.

Hvala ljepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Vidoviću.
Gospodin Ljubičić, izvolite.

DRAGO LJUBIČIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege delegati, uvaženi gosti!

Gospodin Šaraba u svojstvu predlagачa ovog zakona je dao svoj komentar i obrazloženje Prijedloga zakona. A ja sam se javio samo iz razloga da kažem da ćemo mi podržati prijedlog ovog zakona. Želim takođe da i ja ponovim samo konstatacije koje su rečene od kolega koji su prije mene diskutovali: da je popis stanovništva i domaćinstava u BiH iz više razloga potreban i neophodan ovoj državi, znači potreban je BiH. Ne bih ponavljao ono što su kolege rekli o tome, samo podržavam tu konstataciju i želim da takođe kažem isto to.

Demografska slika u BiH se promijenila, značajno se promijenila, i to je jasno svima. I mi ne možemo pobjeći od te slike, znači i od takvog stanja i realnosti koje je prisutno u BiH. Bilo kad da se dogodi popis, taj popis će pokazati sigurno tu realnost. Pokušati bježati od te realnosti, znači danas, znači nećemo moći pobjeći sutra. Da li će se ona popraviti sutra, znači u odnosu na danas, ne znam i ne bih to uopšte želio da procjenjujem. Bježati od toga da u BiH žive Bošnjaci, Hrvati i Srbi, da se u BiH govori bošnjačkim, hrvatskim, srpskim jezikom, da u BiH, pored ovih, žive i drugi, što popis treba da pokaže!? Ja mislim da stvarno, ja ne znam onda šta mi želimo ovim popisom da uradimo. Jer, BiH jeste takva država, i to popis treba da potvrdi da je to tako. Iz tih razloga ćemo mi podržati ovaj zakon.

I ja želim takođe još da napomenem. Znači, stav iz RS-a po pitanju popisa je poznat, ja ne želim da ga sad ovdje ponavljam i komentarišem i želim takođe samo da napomenem da je i stav partije kojoj ja pripadam, znači i gospodin Koprivica, pa i stav kojoj pripada i gospodin Šaraba, evo govorim u njegovo ime, takođe poznat. Tako da samo želim na kraju da kažem da ćemo mi ovaj zakon podržati. I zalažemo se za popis u BiH na bazi onih principa o kojima je govoreno puno do sada i ja kažem, evo, ne želim sad to da ponavljam i da oduzimam ... vremena, jer on je tu i poznat. Samo da potvrdim taj stav.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Ljubičiću.

Imam prijavljenog još samo gospodina Jovića. Izvolite riječ.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa.

Pokušat ću biti vrlo kratak, jer prethodnici, uvažene kolege su dosta govorili o ovom pitanju, ali i ja ustvrđujem ono što su i oni da je ovdje trebalo dosta promišljatosti koja nije nedostajala gospodinu, uvaženom zastupniku Šarabi, napraviti jedan prijedlog, poticati na razmišljanje da je ovo jedna potreba, civilizacijska potreba jedne zemlje da se dođe do ovog i ja izuzetno bih bio zainteresiran da što je moguće prije dođe do tog popisa. Jer nažalost pokazala bi se jedna crna slika u BiH, a to je da hrvatskog naroda nedostaje 40%. I gubitnik rata i ono sve što se oko tog dešavalo adresirano bi bilo, ja vjerujem kroz ovakve pokazatelje, upravo na to što se desilo sa Hrvatima u BiH.

Međutim, ja takođe ne mogu u ovom trenutku podržati da dođe do popisa pučanstva iz razloga koje su uvažene kolege iz našeg kluba iznijeli i, da se ne bih ponavljao, ja ne bih to ni govorio, cijenimo vrijeme. Ali nešto što ovdje danas nisam čuo, a nužno je reći. Mi smo ovdje imali, imam osjećaj, polarizaciju što trebaju i koja pitanja biti kod popisa, ono je za mene neupitno i nedvojbeno. A razlog? BiH, osim što je na putu za EU i što je to zemljopisno evropska zemlja, ona je članica UN. I, mi što smo dobili Mišljenje Direkcije za evropske integracije, sasvim je logično da nam se podnese takav dokument u kojem se kaže što to EZ treba od pokazatelja i statističkog popisa pučanstva? Znači, oni nisu rekli niti dali diktata svojim članicama što one unutar sebe trebaju raditi i što je predmet popisa, nego su samo rekli koje su to vrijednosti koje njih interesiraju, a i ovde u ovom mišljenju je rečeno kako bi se i formirale institucije EU i omogućilo praćenje učinka politike te zajednice. Normalno da funkcioniranje politike te zajednice ne odnosi se koliko je koji vjernik, a koliko je koje nacionalnosti itd.

Ali gospodo, ponovit ću, mi smo zemlja UN, članica UN koja to propisuje, a nama Direkcija nije mogla dati takav odgovor, jer se ne odnosi na pitanje evropske integracije, sasvim logično. I iz tih razloga za mene nema upitnosti hoće li biti, ovdje je rečeno tri, možda će biti i više pitanja o kojima ćemo razgovarati, da li popisivati nacionalnost, religiju i ne znam što je još danas rečeno, a nije ni nužno, da, to gore ... ćemo razgovarati, nema dileme. Mi to naprosto moramo i trebamo učiniti sukladno potrebama UN. Svake godine UN izlazi sa svojim kalendarom statističkim i za sve zemlje svijeta koje su članice UN. I upravo počinje svaki tekst: prvo je ime zemlje, površina i onda dolaze relevantni pokazatelji kojima raspolažu UN. A poglavito za našu unutarnju politiku i stanje u kojem jesmo, u kojem je naglašeno od Ustava pa dalje, nužno je i mislim da ne treba ni po meni ne bi trebalo to biti ni rasprave o takvim pitanjima, a kamoli sučeljavanja.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Joviću. Nije baš bilo kratko.
 Želi li još netko riječ? Gospodin Šaraba. Ima li još netko ko se javlja za riječ? Zaključit ćemo raspravu nakon gospodina Šarabe.
 Izvolite, gospodine Šaraba.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.
 Zato sam se i javio, želeći na kraju da nakon diskusije svih mojih uvaženih kolega kažem samo dvije-tri rečenice. Meni je zaista drago da sam u diskusiji mojih kolega čuo da se svi zajedno slažu o tri ključne stvari, a to je: da je popis potreban u BiH, da je to političko pitanje, isto tako, to je jako značajno i jako bitno konstatovati i mislim da se svi slažu da je popis pitanje koje treba otvoriti, odnosno koje treba završiti i taj posao uraditi 2011. godine.

Ja zaista vjerujem da će se u vladajućoj koaliciji i u onom dijelu stranaka vladajuće koalicije, bez obzira na to šta će se danas desiti sa ovim zakonom, prevladati svijest i prevladati jedna potreba da se prevaziđu određene stvari koje postoje među njima neriješene, kako bi se zaista, na kraju, otklonile sve one dileme koje postoje i ovaj značajan posao, kažem, za koga su se svi zalagali da ga treba uraditi i završiti do 2011.

Hvala Vam, gospodine predsjedavajući.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.
 Ja zaključujem raspravu i otvaram, još samo da podsjetim, prije nego što otvorim glasovanje, mi ćemo se sad izjasniti o Mišljenju Povjerenstva koje je negativno. Podržavanjem, dakle moram naglasiti što znači to, podržavanjem negativnog stajališta, ovaj zakon izlazi iz procedure. Nepodržavanjem ovoga stajališta, vraćamo to Povjerenstvu na doradu u odnosu na primjedbe koje smo čuli u raspravi.

Otvaram glasovanje.
 Pristupite izjašnjanju.

Nemamo podršku iz entiteta RS-a. Podrška je jednoglasna u entitetu Federacije.

Sačekat ćemo gospodina Tihića, jer bi nas dvojica trebali – molim da ga pozove netko, otišao je do ureda – pristupiti usuglašavanju kao i maloprije. Molim za malo strpljenja. Mi nemamo suglasnost ovdje da ovaj zakon ide u daljnju proceduru. Budući nemamo entitetsku trećinu, idemo u drugi krug glasovanja u kome molim da glasuju oni; ako imamo dvije trećine i više glasova „protiv“ iz jednog entiteta, tada će taj zakon, ovo izvješće, u stvari mi o izvješću glasujemo, to će izvješće biti vraćeno ponovno Povjerenstvu.

Molim da se izjasne oni koji su protiv ovoga izvješća. Samo glasuju oni koji su „protiv“ ovog izvješća iz entiteta RS.

Samo malo, pristupite glasovanju.

Dakle, nemamo dvije trećine „protiv“, ovaj je zakon ostao, ovo izvješće je prihvaćeno u negativnom smislu i zakon je zastao u proceduri, dakle ne postoji više u proceduri Doma naroda.

Prelazimo na 12. točku, to je:

Ad. 12. Izvješće o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika BiH u operacijama potpore miru za razdoblje od 1. 9. 2007. do 29. 2. 2008.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dobili ste Izvješće – molim samo malo tišine u galeriji, budite dobri, čuje se ovdje eho, smeta nam za rad – dobili ste Izvješće nadležnog povjerenstva i dat ću vam informaciju da je Zastupnički dom usvojio ovo izvješće koje je sada na dnevnom redu. Imamo Izvješće, a imamo i ovaj zaključak.

Dakle, ja otvaram raspravu i pitam tko želi riječ?

Gospodin Zrno, pa gospodin Šaraba.

BRANKO ZRNO:

Hvala lijepa.

Ja ću vas još malo maltretirati, iako nismo uobičajili oko izvješća praviti nekakva obrazloženja i uvodna mišljenja, međutim ovdje riječ je o jednom specifičnom izvješću i zato sam vas htio zamoliti da očitujući se ili prihvaćajući, jer vas pozivam da prihvatite ovo izvješće, s Izvješćem prihvatite i Mišljenje o Izvješću o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika BiH u operacijama potpore miru za razdoblje od 1. 9. 2007. do 29. 2. 2008. Ovo izvješće je prošlo propisanu proceduru, znači prihvaćeno je u Predsjedništvu BiH, prihvaćeno je u Vijeću ministara, ali u svom dolasku u Parlament moralo je proći i proceduru prihvaćana, odnosno ocjene u Povjerenstvu za obranu i sigurnost.

Ono što vjerojatno nije uočeno ni u Predsjedništvu, ni u Vijeću ministara – to je uočeno na našoj komisiji. Prije svega, kašnjenje ovog izvješća i upozorenje nadležnoj instituciji, Ministarstvu obrane da se to niti hoće niti može u budućem radu tolerirati. Taj stav je prihvaćen,

ovdje je napisan. I ono što je još važnije ovdje: ovo izvješće sadrži neke elemente koji u njega ne spadaju, oni su ostali tu i na to upozorava ovo naše mišljenje. Riječ je o točkama 7. i 8. u kojima se govori o budućim misijama, molim vas, o budućim misijama u 'Misiji ISA u Afganistanu' i 'Misiji UNAMID u Dakfuru u Sudanu. U ovom izvješću se govori o onomu što nije ni započelo, a ne završilo propisanu proceduru. Da bi ovo izvješće sadržavalo ova dva elementa, najprije mora biti donesena odluka u Predsjedništvu, u Vijeću ministara i u Parlamentu BiH. Znači, mi jednostavno Izvješće prihvaćamo bez ovih točaka, točke 7. i dijela točke 8.

To je bila namjera mi kazati. Hvala ljepo.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala ljepa gospodinu Zrni.

Niste ništa rekli o ovom zaključku. Kratak je pa ću ga ja kasnije pročitati.

Gospodin Šaraba, izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, imao sam potrebu da kažem nešto više o ovome izvještaju. S obzirom da sam u prethodnom vremenu bio u situaciji ne samo da čitam ove izvještaje nego da i hodam u Iraku, dakle smatram da je nama u Parlamentu zaista jednom potrebno da otvorimo jednu širu raspravu o ovome izuzetno značajnom pitanju, a to je slanje pripadnika Oružanih snaga BiH u ovakve mirovne misije koje su, ja ću reći svoje lično mišljenje, izuzetno, izuzetno opasne, izuzetno teške i ja se ne bih složio s ovom konstatacijom koja stoji ovdje u ovom izvještaju, a to je: da je bezbjedonosna situacija složena. Ono što sam ja doživio u Iraku za vrijeme tog boravka je jedno ratno stanje. Dakle, mi smo upali dole ili došli u jednu ratnu situaciju i ja zaista sad postavljam pitanje ovdje zbog šire javnosti, a i zbog nas samih, mojih uvaženih kolega ovdje: Da li mi zaista znamo pravu situaciju koja je dole u Iraku i da li zaista znamo pravo stanje gdje mi šaljemo ove mlade ljude, koji odlaze tamo na nekoliko mjeseci iz jednog osnovnog razloga da ljudi teško žive i ljudi teško preživljavaju u ovome složenom vremenu, a odlazak u Irak je situacija da ljudi nakon odlaska dole riješe neke svoje životne probleme!?

Dakle, ja se protivim lično odlasku vojnika u misiju u Irak iz sljedećih razloga. Prvi je što su uslovi boravka u Iraku izuzetno, izuzetno teški i složeni. Mi smo došli dole na temperaturu koja je preko 50 stepeni, dakle 52, 53, 54 i više stepeni. U takvim uslovima kretati se, boraviti, raditi, odlaziti na teren, zaista za sobom povlači brojne probleme, prevashodno zdravstvene i ja lično mislim da rad ljudi sa ovog prostora u takvim vremenskim uslovima slati ljude na rad u takve vremenske uslove nije zaista nimalo humano.

Drugi razlog je što je tamo, rekao sam, dakle ratna situaciju. Što se tamo veoma često dešavaju granatiranja i što je, hvala Bogu, sretna okolnost da do sada timovi iz BiH ... u tom pogledu nisu imali nikakvih problema i, hvala Bogu, svi su se odozdo zdravi vratili. U međuvremenu je došlo do proširenja ove misije, dakle prije neka dva mjeseca, na jedno izuzetno, dakle ističem opet svoje lično mišljenje, opasno mjesto poslali smo misiju, poslali smo 50 mladih ljudi da vrše kontrolu ulaska iz jednog dijela Bagdada u drugi, dakle to je onaj kontakt sa civilima koji je izuzetno opasan. I ja lično smatram da ta misija, bez obzira, možda imao i neko drugo mišljenje, je suočena sa jako rizičnom pozicijom na kojoj se nalazi.

I na kraju, zaista, reći ću i svoje lično mišljenje. Tamo gdje ne bih poslao svoje dijete, ne bih poslao ničije dijete iz BiH! Dakle, smatram da ovu misiju u narednom periodu ne treba proširivati, da ovu misiju treba zadržati na ovome nivou i da ovu misiju slanja u tako rizično područje ne treba proširivati i treba je poslije isteka ove dvije rotacije koje su dole konačno i obustaviti, sve dok uslovi boravka ljudi ne budu zaista drugačiji i sve dok područje Iraka ne bude ratna zona.

I na kraju ću reći da nisu, po mom mišljenju, dobro utvrđeni ovi pozitivni i negativni efekti od ovih misija. Naravno, o tome ćemo mi pričati na našim komisijama, na kojima inače razmatramo ove materijale. Smatram da pozitivni i negativni efekti slanja pripadnika Oružanih snaga BiH i policijskih službenika trebaju sa pozitivnog i negativnog aspekta da budu daleko, daleko šire obrazloženi nego što su urađeni u ovome dokumentu.

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala ljepa, gospodine Šaraba.

Prijavljenih više nema, zaključujem raspravu.

I pristupit ćemo glasovanju prvo o Izvješću, a potom o Zaključku uz ovo izvješće koje je sadržano u točki 3. b). Vrlo je skriveno, jedna rečenica. Pročitajte ga u međuvremenu.

Otvaram glasovanje. Pristupite odlučivanju o Izvješću.

Zaključeno je izjašnjavanje.

Uz jedan glas „protiv“ prihvaćeno je Izvješće.

Zaključak ću pročitati, dakle Zaključak glasi:

’Budući da je Izvješće ponovno dostavljeno uz znatno kašnjenje, izražava se nezadovoljstvo zbog nepoštivanja rokova za izvješćivanje od nadležnih institucija, što je nužno promijeniti u idućem razdoblju tako što će za svako izvještajno razdoblje biti obveza da dostave izvješće u parlamentarnu proceduru u roku od 60 dana nakon isteka izvještajnog razdoblja.’

Otvaram mogućnost glasovanja o Zaključku.

Izvolite, pristupite glasovanju.

Glasovanje je završeno. Zaključak je dobio jednoglasnu potporu.

Time smo iscrpili točku 12. dnevnog reda.

Vrlo brzo ćemo, iako ima 30 točaka, mislim da nećemo potrošiti više od 30 do 40 minuta, najviše ćemo se zadržati možda na jednoj od tih točaka.

Točka 13. je:

Ad. 13. Prijedlog zaključaka s 10. plenarne sjednice obaju domova Parlamentarne skupštine BiH, održane 30. 7. 2008., u vezi s realizacijom obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

ILIJA FILIPOVIĆ:

Podsjetio bih vas, na 10. zajedničkoj sjednici obaju domova nakon rasprave o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju usvojen je Zaključak kojim su zaključci izneseni u raspravi upućeni Zajedničkom povjerenstvu za europske integracije radi davanja mišljenja o predloženim zaključcima i sukladno tomu podnošenja domovima na usvajanje zaključaka za koje ovo povjerenstvo dadne pozitivno mišljenje. Povjerenstvo je postupilo na način kako su oba doma zaključila i 10. 9. je dostavilo Mišljenje kojim predlaže usvajanje zaključaka u šest točaka koji su usuglašeni u Zajedničkom povjerenstvu. Mišljenje Zajedničkog povjerenstva za europske integracije ste dobili.

Ja otvaram raspravu. Želi li netko riječ? Zaključujem raspravu.

Stavljam na izjašnjavanje, otvaram proces izjašnjavanja o ovom prijedlogu. Izvolite.

Konstatiram da smo uz jedan „suzdržan“ glas i 12 „za“ prihvatili Prijedlog zaključaka s 10. plenarne sjednice.

Prelazimo na 14. točku, to je:

Ad. 14. Informacija o kaznenim djelima protiv života i tijela, s naglaskom na nasilje u obitelji, za razdoblje 2006. i 2007. te tendencijama u prva tri mjeseca 2008. godine

ILIJA FILIPOVIĆ:

Dobili ste Informaciju, dobili ste Mišljenje mjerodavnog povjerenstva i informacija da je Zastupnički dom prihvatio, dakle primio k znanju Informaciju.

Ja otvaram raspravu. Pitam tko želi riječ?

Gospodin Šaraba. Dalje?

Izvolite, gospodine Šaraba.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Mislim da je jako dobro što mi danas ovdje ispred sebe imamo ovu informaciju o ovim krivičnim djelima koja su, zaista, specifična, s obzirom na njihov karakter i s obzirom na to da ona svojim izvršenjem ostavlja duboke psihičke tragove na žrtvama. Ono što je jako dobro je da konačno su se stvorili uslovi u društvu da se o ovim djelima počelo javno govoriti. Ali ono što je jako zabrinjavajuće je da je u zadnje vrijeme, u zadnje tri godine, došlo do povećanja broja ovih krivičnih djela.

Naime, ako pogledamo statističke podatke u Federaciji BiH i u RS-u, može se zaključiti da je broj ... ovih krivičnih djela u povećanju, da je njihov trend u rastu i ja zaista podržavam

zaključak koji je iznijet na sjednici Ustavnopravne komisije, a to je da se održi javna rasprava po pitanju ove informacije i da se pokušaju, zaista, usaglasiti jako konkretne mjere koje će omogućiti da se sa puno više snage suočimo u borbi sa ovim problemom koji postoji u našem društvu.

Ono što je moja lična zamjerka, a naravno ja ću o tome govoriti na raspravi koja će biti, i što sam iznio na Ustavnopravnoj komisiji je da 'Prijedlog mjera i radnji' koje su predložene na kraju ovoga dokumenta su trebali da budu puno konkretniji, pogotovo tačka 1. i tačka 2. u Prijedlogu mjera i radnji, s obzirom da se govori o uvođenju strožijih sankcija za ova djela i s obzirom da se u tački 2. govori o sudskom postupku koji treba ažurirati radi kratkoće njegovog trajanja. Dakle, smatram da je javna rasprava o ovome jako potrebna, kao što, isto tako, smatram da 'Prijedlog mjera i radnji' koji je predložen u ovome dokumentu treba dosta konkretizovati kako bi imali daleko bolje efekte od ove informacije i od onoga što će ona u nekoj naknadnoj fazi i proizvesti.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Šarabi.

Nije se nitko više javio za riječ. Samo malo, replike. Replika, gospodin Rančić prvi se javio, elektronika ne laže, a onda gospođa Čolo.

Izvolite, gospodine Rančiću.

HAZIM RANČIĆ:

Hvala lijepo.

Hoću ispraviti navod poštovanog kolege Šarabe. Naime, on je tvrdio da se radi o porastu ovih krivičnih djela što ne stoji u Informaciji. U Informaciji stoji da je u 2007., recimo na strani 3, evidentirano 2.634 krivična djela protiv života i tijela, što je manje 3,91%, i 66 krivičnih djela ubistava, što je manje 12,12% u odnosu na 2006. godinu. Isti takav trend je na strani 4. vezano za ubistva, ... dakle važan podatak da je rasvijetljeno 28 slučajeva, što je 96,6% od tog teškog krivičnog djela, uz dodatak da je u posmatranom periodu rasvijetljeno još 10 ubistava iz ranijeg perioda.

U Brčko Distriktu u 2007. godini, dakle na strani 5, evidentirana su 64 krivična djela protiv života i tijela, što je za 11,11% manje nego u 2006. godini.

U jednom dijelu, dakle vezano za nasilje u porodici, desilo se povećanje, čini mi se, u Federaciji BiH, dok je u RS-u to u padu, dakle, dok su krivična djela iz te oblasti u padu. Dakle, ne stoji ocjena da je došlo do porasta krivičnih djela. Evo, 2007. u odnosu na 2006.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa.

Prvo, odgovor na repliku: gospodin Šaraba, pa gospođa Čolo.

SLOBODAN ŠARABA:

Ja želim samo da kažem da sam u svom obrazlaganju načinio određenu grešku. Dakle, kada sam govorio o ovim djelima, mislio sam na krivična djela nasilja u porodici. Dakle, sve moje obrazloženje išlo je u tome pravcu, za ova krivična djela. Smatram ih izuzetno specifičnim, izuzetno složenim i moja diskusija je bila usmjerena prema ovim djelima. Dakle, u tom pravcu mislim da ovo moje pojašnjenje i ovaj moj odgovor će pomoći gospodinu Rančiću da razjasni situaciju o kojoj sam govorio.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Otklonjen je problem koji je uočio gospodin Rančić.
Gospođa Čolo, izvolite.

ALMA ČOLO:

Evo, ja mislim da je dobro što se ova informacija našla danas pred našim domom, mada, kada sam čitala, razmišljala sam zašto mi raspravljamo danas o krivičnim djelima nasilja u porodici, a ne raspravljamo o nekim drugim krivičnim djelima i onda sam vidjela da je to proizašlo iz ovog zaključka Parlamenta BiH kada smo raspravljali o Informaciji o sigurnosnoj situaciji u BiH za 2007. godinu.

Mislim da je Informacija jako dobra, jer je sveobuhvatna i dat je prikaz, kako podataka kojima raspolažu organi unutrašnjih poslova, tako i podataka kojima raspolažu sudovi i tužilaštva u BiH. Međutim, ja ne mogu da ne iskažem svoje neslaganje sa jednim podatakom koji je dat na strani 10. To su podaci kantonalnih tužilaštava. Znači, šta su kantonalna tužilaštva u Federaciji uradila u procesuiranju ovih krivičnih djela? Pa imamo Kanton Sarajevo. Tu imamo Kantonalno tužilaštvo, imamo da je ukupno zaprimljeno 225 prijava, da je samo 40 podignutih optužnica, a da je 20 postupaka u toku. Ostaje 165 postupaka, za koje se ne zna šta je s njima. 165 prijava od kojih su žrtve 201 žena u Kantonu Sarajevo, glavnom gradu BiH da imamo toliko neprocesuiranih prijava za nasilje u porodici. Ja stvarno ne znam šta radi Visoko sudsko i tužilačko vijeće koje prati rad pravosuđa.

Mi kao Parlament BiH i kao zakonodavna vlast, stalno nas opominju da se ne smijemo miješati u rad pravosuđa, ali ja mislim da je jako važno zaštititi žrtve krivičnog djela. Jako je važno za državu BiH da postupke završavamo u razumnom roku, jer to je član 6. Evropske konvencije i BiH je odgovorna ukoliko se postupci ne provode u razumnom roku.

Za razliku od sarajevskog Kantonalnog tužilaštva koje je toliko neefikasno, imamo npr. Kantonalno tužilaštvo Unsko-sanskog kantona koje od 160 predmeta ima 143 podignute optužnice i Tuzlanskog kantona koji od 139 ima 91 podignutu optužnicu.

Ja mislim da u ovoj javnoj raspravi treba zatražiti izvještaj od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća – šta je uradilo na analiziranju ovih podataka? Jer, oni imaju, svake godine prikupljaju podatke od sudova i tužilaštva i znači koje će mjere poduzeti da ovi postupci u Kantonu Sarajevo ne traju ovoliko dugo i da ne završavaju ovako bez ikakvih podataka – da li su ti počinioi krivičnih djela procesuirani ili ne, što je dokaz da žrtve tih krivičnih djela nisu zaštićene, a imajući u vidu međunarodne konvencije i o pravima djeteta i druge međunarodne

konvencije koje štite i žene i djecu koje su žrtve nasilja u porodici, a naravno to ne isključuje i pripadnike muškog pola, koji također, i muškarci koji mogu biti žrtve nasilja.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospođi Čolo.

Dakle, ja zaključujem da ste Vi predložili jedan zaključak, ako ja mogu biti slobodan pa ga interpretirati na način kako sam ja to razumio. Da Vi predlažete zaključak kojim bi Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće izvršilo analizu i odredilo mjere koje će poduzeti. Da napravi analizu podataka iz Informacije o kojoj mi danas raspravljamo. Je li to to?

ALMA ČOLO

/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Napišite zaključak dok vodimo raspravu.

ALMA ČOLO:

... slučajeve dugog procesuiranja, nedonošenja presuda, pogotovo u Tužilaštvu Kantona Sarajevo, naravno Kantonalnom i Općinskom sudu u Sarajevu.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Prenijet ćemo Vaš zaključak iz stenograma, čuli smo ga.

Želi još netko riječ?

Zaključujem raspravu i predlažem izjašnjavaње o Informaciji i o dva zaključka. Zaključku koji imamo u Mišljenju, u sastavu Mišljenja Ustavnoopravnog povjerenstva i ovom zaključku kojeg smo upravo čuli.

Pristupite izjašnjavaњу o Informaciji, koju predlažem da primimo k znanju.

Konstatiram da smo to jednoglasno učinili.

Hvala vam lijepa.

Pristupit ćemo sada glasovanju o ovom zaključku koji je vrlo stidljivo, na kraju ovoga mišljenja Ustavnoopravnog povjerenstva, napisan. Ja bih sugerirao doktoru Hasiću, tajniku Ustavnoopravnog povjerenstva, i svim drugima koji opslužuju Ustavnoopravno i sva druga povjerenstva, da zaključke izvedu kao poseban akt u sastavu tog mišljenja, da ga mi ne moramo pronalaziti, nego da ga možemo uočiti vrlo lako.

Kaže: 'Zaključak kojim se obvezuje Ustavnoopravno povjerenstvo da sudjeluje u proširenoj javnoj raspravi, te nakon njenog završetka dostavi Domu naroda rezultate proširene rasprave radi informiranja.'

Pristupite izjašnjavaњу.

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili ovaj zaključak.

Sada vas molim da pristupimo izjašnjavaњу o Prijedlogu zaključka kojeg će službe skinuti sa stenograma a kojeg je iznijela gospođa Čolo.

Možete glasovati.

Konstatiram da smo jednoglasno prihvatili i Prijedlog zaključka gospođe Čolo, čime smo iscrpili točku 14.

Prelazimo na 15. točku, to je:

Ad. 15. Razmatranje mogućnosti za nastavak procedure imenovanja ombudsmana za ljudska prava BiH i zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkog naroda

ILIJA FILIPOVIĆ:

Iako smo umorni, radimo neprekidno od jutros, ja bih vas samo podsjetio, a vi pažljivo poslušajte.

Dakle, u cilju razjašnjenja problema u vezi sa imenovanjem ombudsmana za ljudska prava BiH i zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkog naroda, 10. rujna ove godine održana je zajednička sjednica kolegija obaju domova. Tražene su poslovničke mogućnosti za okončanje procedure bez kršenja zakona kojim se reguliraju ova pitanja.

Naime, prije davanja inicijalnih prijedloga, želim vas izvijestiti o činjenicama koje bi vam mogle biti od pomoći u postupku očitovanja o ovim pitanjima.

Kada je u pitanju imenovanje ombudsmana u Instituciju ombudsmana BiH, podsjetit ću vas da je Zastupnički dom na 32. sjednici, održanoj 14. 7. 2008., većinom glasova u Instituciju ombudsmana BiH imenovao tri osobe, i to: gospodina Ljubomira Sandića iz srpskog naroda, gospodina Mariofila Ljubića iz hrvatskog naroda i gospođu Eminu Halilović iz bošnjačkog naroda. Dom naroda je na 19. sjednici, održanoj 23. 7. 2008. godine, u Instituciju ombudsmana BiH imenovao gospodina Ljubomira Sandića iz srpskog naroda, gospodina Ivu Bradicu iz hrvatskog naroda i gospođu Jasminku Džumhur iz bošnjačkog naroda.

Procedura je provedena na temelju prijedloga kandidatske liste za imenovanje ombudsmana koju je dostavilo Ad hoc povjerenstvo. Jasno je da imamo istovjetne odluke samo kada je u pitanju kandidat iz srpskog naroda, dok domovi nisu imenovali iste kandidate iz bošnjačkog i hrvatskog naroda.

Izmijenjenim člankom 8. Zakona o ombudsmanu za ljudska prava BiH utvrđeno je da Instituciju ombudsmana čine tri osobe uz obvezu istodobnog imenovanja sva tri ombudsmana. U vezi s ovim pitanjem, visoki predstavnik za BiH uputio je pismo članovima Zajedničkog kolegija i šefovima kluba zastupnika i klubova naroda, u kojem navodi, citiram: 'Ohrabruje se Zajednički kolegij Parlamentarne skupštine BiH da postigne sporazum o tome koja će dva kandidata, jednog Bošnjaka, odnosno jednog Hrvata, imenovati dva doma. Oba doma potom će glasovati o kandidatima, kako bi tri ombudsmana bila istovremeno imenovana u Instituciju ombudsmana.'

Cijeneći sve prethodno izneseno, Zajednički kolegij obaju domova razmatrao je mogućnosti za pronalaženje kompromisnog rješenja i predlaže domovima da se očituju o jednom od prijedloga o kojima je vođena rasprava na sjednici Zajedničkog kolegija oba doma.

Prvi prijedlog.

Prvi prijedlog je: 'Fomirati povjerenstvo čiji će članovi biti tri izaslanika i tri zastupnika, a koje će raditi na usuglašavanju prijedloga za imenovanje ombudsmana iz hrvatskog i bošnjačkog naroda, prema načelima usuglašavanja teksta zakona. Člankom 117. Poslovnika preciziran je postupak usuglašavanja zakona, no nisu zabranjena ostala usuglašavanja, pa bi donošenje zaključka o ovom pitanju bilo tretirano kao reguliranje posebnih pitanja koja nisu uređena Poslovníkom, na što ukazuje članak 158. Poslovnika Doma.'

Drugi prijedlog.

Drugi prijedlog je: 'Obnoviti cijelu proceduru imenovanja ombudsmana u Instituciju ombudsmana BiH i imenovati po tri člana iz obaju domova u Ad hoc povjerenstvo koje bi provelo proceduru i uputilo prijedloge domovima sukladno zakonu.'

Poštovane kolege, rješenje koje danas prihvatimo bit će provedeno i predlažem vam da se aktivno uključite kako bismo prevladali ovu situaciju i osigurali uspostavu Institucije ombudsmana u BiH.

Kada je u pitanju procedura imenovanja zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkog naroda, podsjetit ću vas da je na 29. sjednici, održanoj 4. 6. 2008. godine, Zastupnički dom za zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkog naroda imenovao gospođu Muneveru Bahtić, a Dom naroda na 18. sjednici, održanoj 17. 6. 2008. godine, gospođina Dževada Mekića. Da bi kandidat bio imenovan za zamjenika glavnog revizora, mora dobiti kvalificiranu većinu obaju domova Parlamentarne skupštine. Podsjećam vas na obvezu iz članka 24. Zakona o reviziji institucija BiH kojim je utvrđeno da, citiram: 'Glavnog revizora i zamjenike glavnog revizora imenuje Parlament na prijedlog Povjerenstva za izbor' (gotov citat). U ovom slučaju, nema odredaba o jedinstvenoj instituciji koju čine tri osobe, niti odredaba o istodobnom imenovanju.

Kako bismo riješili ovaj problem, podneseni su prijedlozi istovjetni onima iz prethodnog pitanja, odnosno trebamo se odlučiti:

- a) za usuglašavanje kandidata za poziciju zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkog naroda i imenovanje tri izaslanika u Zajedničko povjerenstvo za provođenje procedure usuglašavanja kao kod ombudsmana, ili
- b) za ponavljanje procedure imenovanje tri člana u Ad hoc povjerenstvo za izbor zamjenika glavnog revizora, na što ukazuje članak 4. Zakona o reviziji institucije BiH, a rješenje koje prihvati kao Dom dužni smo provesti i na Domu donijeti odluku.

Ovo su prijedlozi i sugestije koje smo raspravljali na sjednici Zajedničkog kolegija oba doma i na današnjoj sjednici očekujem vaše razumijevanje i očitovanje koje bi pridonijelo rješavanju nastalih problema.

Podsjetiti ću vas još da je Zastupnički dom usvojio Zaključak o pristupanju postupku usuglašavanja. Zastupnički dom je u Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje imenovanja

ombudsmana za ljudska prava imenovao gospodina Ekrema Ajanovića, Dragu Kalabića i Velimira Jukića. U Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje imenovanja zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkog naroda, imenovani su Šemsudin Mehmedović, Vinko Zorić i Hadži Jovan Mitrović.

Ja bih nakon ove kronologije događanja, nakon svega ovoga što se dogodilo, i kako se odredio Zastupnički dom, otvorio raspravu u našem domu.

Prvi se za riječ javio gospodin Šaraba. Izvolite.

SLOBODAN ŠARABA:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dakle, ja sam Vas pažljivo saslušao sve što ste iznijeli ovdje i zaista nisam, i pored toga, uspio da nađem odgovor na jedno osnovno pitanje koje sam sebi postavio ovdje, a to je: koje je to poslovničko uporište za ovu tačku dnevnog reda? Dakle, član 116. Poslovnika govori o imenovanju zajedničke komisije za usaglašavanje teksta zakona, i to je ono što ne stoji u ovome slučaju; a član 153. Poslovnika koji ste Vi sada iznijeli, gospodine predsjedavajući, govori, odnosno 158. o kome ste govorili: govori o regulisanju određenih pitanja. Onda, u tom slučaju bi bilo potrebno donijeti odgovarajući zaključak, a taj zaključak ovdje nije predložen u ovome dnevnom redu, jer bi onda tačka dnevnog reda trebala da glasi 'Donošenje zaključka za usaglašavanje' i nakon toga bi se naravno moglo govoriti o nastavljanju daljnje procedure.

Dakle, mi ovdje nemamo toga zaključka i nemamo, po mom mišljenju, mogućnosti da vršimo usaglašavanje na ovakav način, jer se vrši usaglašavanje teksta zakona, a usaglašavanje imena se nikako ne može vršiti, niti, po mom mišljenju, ima takve mogućnosti za usaglašavanje imena. Imamo jedna imena na jednoj strani, imamo druga imena na drugoj strani, i sad idemo u pravcu toga da formiramo jednu komisiju koja će usaglasiti imena. Ja zaista mislim da to nema apsolutno nikakvog osnova, ali, evo već kad govorim o tome, moram da kažem da se u ovaj posao oko izbora ombudsmana isuviše puno umiješala politika i da je posljedica tog miješanja politike u ovaj izbor, a politika je trebala apsolutno da stoji po strani, imamo ovu sad situaciju koju imamo.

Tokom izbora su se stvorile takve priče o pojedinim kandidatima da je već tada iz medija, iz sredstava informisanja bilo jasno da su oni u startu eliminisati. I moram da kažem ime gospodina Vitomira Popovića. Dakle, iz svih natpisa u štampi bilo je jasno da je on jedan od kandidata koji apsolutno nema šanse a o tome se trebalo raspravljati na nekom drugom mjestu, a ne po sredstvima informisanja. Dakle, ja lično izražavam protivljenje ovakvom načinu izbora ombudsmana i ovakvoj varijanti kojoj se pristupilo da se želi na kraju da se izvrši usaglašavanje imena, a to, po mom mišljenju, apsolutno nije moguće.

Zahvaljujem.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Šarabi.

Ja sam dužan samo pojasniti. Lagano sam, još sam upozorio da me pratite, vjerujem da sam tako razgovjetno iznio ovo obrazloženje da je stvar potpuno jasna kako je tekla do danas. Spomenuo sam i odredbu članka 158. našeg poslovnika. Pred nama su poslovnici i možemo

vidjeti da nam ta odredba pruža mogućnost da Dom može donijeti zaključak i regulirati ono pitanje koje nije regulirao ili nije precizno regulirao Poslovnik i taj zaključak vrijedi samo za to pitanje za kojega mi donosimo.

Dakle, nakon rasprave, ja ću predložiti zaključak. Nemojte se brinuti za to, gospodine Šaraba.

Tko želi dalje riječ?
Gospođa Alma Čolo.

ALMA ČOLO:

Pa evo, vjerujte, kad smo donijeli takvu odluku na Domu koja nije bila istovjetna sa odlukom Predstavničkog doma, ja sam razmišljala o modusima kako da prevaziđemo ovu situaciju. Pa sama procedura usaglašavanja, istina, predviđena je za zakone, ali mi imamo jednu odredbu u članu 143. koja se odnosi na ostale akte koje Dom donosi, a Dom i klub može donositi deklaracije, odluke, preporuke, zaključke i druge akte, i u stavu (3) stoji da se glasanje obavlja u skladu sa utvrđenim načinom odlučivanja u Domu. Taj način je isti kako za zakone tako i za ove druge akte a ja mislim da to nisu konkretna imena, to su odluke o izboru, ili o imenovanju ombudsmena u Instituciju ombudsmena i o izboru generalnog revizora jer, na kraju, to su akti koje donosi ovaj parlament i ja mislim da se na njih može primijeniti analogija koja se odnosi na zakone, kada je u pitanju usaglašavanje zakona koji su doneseni u različitom tekstu u domovima.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa, gospođo Čolo.
Ispričavam se, pratio sam Poslovnik.

_____?
/nije uključen mikrofon/

ILIJA FILIPOVIĆ:

Da, ja imam ovdje sad, maloprije ste se prijavili, ja imam registriranu Vašu prijavu. Izvolite, imate riječ.

BOŽO RAJIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Dakle, ja se na startu priključujem onome mišljenju koje ne prihvaća, prvo, ovakav način rada, i, drugo, ovakav način razrješenja ovog izuzetno važnog pitanja za BiH u cjelini. Dakle, protivim se tome da nam se ovako važna točka dnevnog reda usmeno referira. Bilo bi najmanje što je trebalo učiniti da je Kolegij sačinio pismeni prijedlog i dostavio ga zastupnicima da ga mogu razmotriti, a ne da pamtimo svaki detalj do interupcijskih vrijednosti. To je prvo pitanje.

Drugo pitanje. Gospodin predsjedavajući je u svom obrazloženju prijedloga podsjetio na odredbe članka 3. Zakona o ombudsmanima i upozorio da se oni kao i revizori biraju, kako sam ja shvatio, u jednom momentu, odnosno u paketu, što je vrlo problematično tumačenje te odredbe o kojoj smo se mi naslušali i naslušali raznih tekstova. Dakle, oni jesu institucija kao tri osobe koje se biraju, a nigdje nije jasno definirano i razjašnjeno da li se moraju izabrati u istom trenutku ili paketu.

Ne bih se bavio polemikom oko toga pitanja. Pitanje koje izvire iz toga saznanja je sljedeće: Je li moguće da Kolegij Zastupničkog doma i Kolegij Doma naroda prilikom odlučivanja o izboru ombudsmana, odnosno revizora i njihovih zamjenika, nije znao za odredbu ovog članka o kojemu gospodin Filipović danas citira. Dakle, radi se o naknadnoj pameti. Vrlo često je u našoj praksi da se neke političke opcije vrlo združene, vrlo bliske u BiH, osobito u Federaciji predomisle nakon određenih odluka koje su izglasane, a mogli su ih u Zastupničkom domu jednako eliminirati vrlo lagano.

Dakle, nije se moglo desiti da kandidati, vrlo izričito ću to reći, koje podržava SDA i HDZBiH – da su imale tad to uvjerenje koje su imali kasnije pred nama, ne bi se nikada moglo desiti da budu izabrana druga imena koja su izabrana. Dakle, to je naknadna pamet, i nas se sad obvezuje da mi trpimo posljedice tog naknadnog sporazuma. Ja jednostavno ne prihvaćam takav pristup.

Pitanje ljudi koji vrše poslove zaštite ljudskih prava, dakle ombudsmana, bi trebalo biti pitanje vrhunske naše moralne i političke osjetljivosti, kad govorimo o tim kandidatima. Očito je da su ovdje prevagnuli politički motivi i da nam se između ostalog za vršenje tako odgovorne i vrlo senzibilne funkcije nude ljudi iz bivšeg represivnog sustava. Najortodoksniji predstavnici represivnog sustava su postali kandidati koje ... trebamo izabrati. Dakle, ja se protivim tome, iako ja znam, ja sam svjestan, ja znam odnos i zakon brojeva, znam da je tri više od dva, da je sedam više od šest. Znam da neću promijeniti vaše nakane ni vaše odluke, ali sam dužan to kazati zbog javnosti i zbog svoje savjesti. Ne prihvaćam represazu, dovođenje ljudi iz represivnog aparata da štite ljudska prava i slobode građana u BiH.

Ovdje je, neko je već od kolega spomenuo, pitanje dvojbenosti primjenom članka 117. Poslovnika, pa i članka 158. Kolegica Čolo je pronašla sad neku mogućnost u članku 143. Čak, ako bi to pravno bilo korektno, ja se protiv da se analogijom rješavaju ovako važna pitanja kao što je pitanje ombudsmana i pitanje revizora u BiH.

Prema tome, jedini logičan je put, i to nije trebalo čekati ovoliko vremena da se objavi, da natječaj za izbor ombudsmana i revizora na razini BiH nije uspio i da se ide u obnovu postupka. Jer, ovdje se kaže da se obnovi procedura imenovanja, odnosno izbora. Ja podrazumijevam da to mora biti ... da je to obnova natječaja, nikakve procedure, usaglašavanja i preglasavanja oko nekih imena.

I na koncu ću reći nešto što odudara od prakse koju možemo pratiti na političkoj sceni u BiH. Mnogi se u BiH opravdano i najčešće neopravdano pozivaju na nešto što se naziva međunarodnom zajednicom, Ured visokog predstavnika, OSCE, NATO, Svjetska banka, itd., itd., kad im trebaju argumenti za nešto. Ja se ne pozivam na te institucije nikada, jer znam da one nisu ovdje u funkciji da riješe naše probleme nego da nam pomognu da riješimo svoje probleme.

Koliko ja znam, Ured visokog predstavnika je vrlo negativno reagirao na dvije suprotstavljene odluke dva doma oko pitanje izbora ombudsmana i revizora u BiH. Kad je došlo do promjene njihovog stava da oni prihvaćaju ovo nagodbenjačko ponašanje ovdje, preko raznih povjerenstava, odnosno komisija, meni nije poznato, ali se iz principijelnih razloga protivim i postupku ovakvom i načinu kako nam je ovo prezentirano i glasovat ću naravno protiv, što neće zaustaviti volju koalicije u Federaciji BiH.

Hvala.

ILIJA FILIPOVIĆ

Hvala lijepa.

Čuli smo stajalište gospodina Bože Rajića. Želi li još netko riječ?

Ja zaključujem raspravu i predlažem da glasujemo o zaključku broj 1 kojim pristupamo postupku usuglašavanja različitih odluka Zastupničkog doma i Doma naroda, a koji glasi:

'S obzirom da ovo pitanje nije regulirano Poslovníkom Dom naroda, sukladno članku 158. Poslovníka, pristupa postupku usuglašavanja različitih odluka i u tu svrhu Dom naroda imenovat će po tri člana u Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje.'

U pripremi ove sjednice dobio sam i prijedloge klubova za sastav ovog povjerenstava. Prije bih htio da se izjasnimo o ovom prijedlogu zaključka koji sam dao. Imamo Klub Košnjaka, ima četiri prisutna ovdje, ima nas sasvim dovoljno.

Stavljam na izjašnjavanje Prijedlog zaključka da kao i Zastupnički dom pristupimo postupku usuglašavanja, a poslije toga ćemo imenovati radnu skupinu našega doma od po jednog predstavnika iz sva tri kluba.

Tko je za prijedlog da pristupimo usuglašavanju različitih odluka Zastupničkog doma i Doma naroda, da donesemo takav zaključak?

Otvorena je mogućnost glasovanja.

Imamo tri glasa „protiv“, od toga je jedan glas iz RS.

Imamo potrebnu entitetsku većinu, devet glasova „za“.

Dakle, pristupamo postupku usuglašavanja različitih odluka.

Sada moramo imenovati članove ovog povjerenstva. Dakle, ja imam prijedlog da je iz Kluba bošnjačkog naroda to Hazim Rančić za usuglašavanje imenovanja ombudsmana za ljudska prava. Dakle iz Kluba Bošnjaka gospodin Hazim Rančić, iz Kluba Hrvata gospodin Branko Zrno i iz Kluba srpskog naroda gospodin Drago Ljubičić.

Stavljam na izjašnjavanje prijedloge koje ste čuli.

Otvaram postupak glasovanja.

Pristupite izjašnjavanju.

Konstatiram da je sa tri glasa „protiv“, sa devet glasova „za“ i sa dovoljnom entitetskom većinom prihvaćena ova radna skupina: Povjerenstvo za usuglašavanje ombudsmena za ljudska prava.

Što se tiče imenovanja članova Povjerenstva za usuglašavanje zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkog naroda, dobio sam prijedlog iz Kluba Bošnjaka da je to gospođa Alma Čolo, iz Kluba Hrvata da je to gospodin Miro Ivo Jović i iz Kluba Srba da je to Drago Ljubičić.

Molim vas otvorena je mogućnost glasovanja.

Pristupite izjašnjavanju.

Imamo isti rezultat: devet glasova „za“, „protiv“ imamo tri, dovoljnu entitetsku većinu i konstatiram da smo u Povjerenstvo za usuglašavanje imenovanje zamjenika glavnog revizora iz bošnjačkog naroda iz Doma naroda imenovali gospođu Almu Čolo, gospodina Ivu Miru Jovića iz hrvatskog naroda i gospodina Dragu Ljubičića iz srpskog naroda.

Ovim zaključujem raspravu i izjašnjavanje o točki 15.

Prelazimo na 16. točku, to je:

Ad. 16. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine

ILIJA FILIPOVIĆ:

Zahvaljujem na upornom i strpljivom praćenju rada našeg doma veleposlaniku Topčagiću koji je ovdje u svojstvu direktora Direkcije za evropske integracije, a priključio nam se ovdje i ministar vanjskih poslova gospodin Alkalaj. Iskoristit ću tu prigodu i pozdraviti još profesora Seju Avdića koji prati naš rad od početka. To je dugogodišnji zastupnik i predsjednik Parlamenta. Prema tome i njega na poseban način pozdravljam.

Dame i gospodo, ja želim naglasiti prije nego što dam riječ ovlašteniku da smo odmah po prijemu ovog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju izvršili konsultacije u Kolegiju, sazvali ovu sjednicu, kako bi zbog značaja Sporazuma za BiH i mi u Domu naroda dali suglasnost za njegovo ratificiranje.

U međuvremenu smo došli do saznanja da Privremeni sporazum o trgovini nije potrebno razmatrati radi davanja suglasnosti za ratificiranje, pa je od Predsjedništva zatraženo da se o tome izjasni. Predsjedništvo je 17. listopada dostavilo novi dopis kojim je zamijenjen ranije dostavljeni dopis i u kojem se traži razmatranje samo Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i BiH, s druge strane.

Kao što znate, zbog obimnosti materijala samo je klubovima Sporazum dostavljen u pisanom obliku, a svim zastupnicima je dostavljen u elektroničkoj verziji. Nadležno povjerenstvo Doma je razmatralo Sporazum i dostavilo je mišljenje kojim Domu predlaže da se dadne suglasnost za ratificiranje ovoga međunarodnog pravnog akta. Podsjećam da smo mi u Parlamentarnoj skupštini BiH izvršili i imali prezentaciju Sporazuma, i da smo obavili cjelovitu raspravu na zajedničkoj sjednici oba doma.

Ja bih ovom prigodom pozvao direktora Direkcije za evropske integracije da podnese Domu kraće uvodno izlaganje o Sporazumu.

Dakle, gospodine Topčagiću, uvedite nas u sam čin davanja suglasnosti za ratificiranje. Vjerujem da to neće biti predugo.

Izvolite.

OSMAN TOPČAGIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedavajući.

Poštovani delegati Doma naroda, kao što ste čuli i kao što vam je poznato, na zajedničkoj sjednici oba doma Parlamentarne skupštine BiH predstavljen je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i Privremeni sporazum. Nakon toga, želim da vas obavijestim da je prihvaćen na Vijeću ministara i Akcioni plan za provođenje obaveza iz Privremenog sporazuma koji je stupio na snagu odmah nakon potpisivanja i objavljen je u Službenom glasniku. Također je prihvaćen i Akcioni plan za provođenje obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Jedna važna obaveza iz Sporazuma je prihvatanje Akcionog plana za realizaciju obaveza iz Evropskog partnerstva iz 2007. godine i Vijeće ministara je prihvatilo takav Akcioni plan. Također, imenovan je i naš dio Privremenog odbora, kao tijela koje prati provođenje obaveza iz Privremenog sporazuma i održan je prvi sastanak Privremenog odbora 7. oktobra zajedno sa predstavnicima Evropske komisije. Opšta je ocjena da se Privremeni sporazum u BiH uspješno primjenjuje i to je važan poticaj daljnjoj primjeni svih ostalih obaveza u narednom periodu.

Ovdje, u ovom kratkom uvodu, želim napomenuti da je 22. i 23. oktobra Evropski parlament prihvatio Rezoluciju o BiH u kojoj, između ostalog, poziva države članice Evropske unije da što prije pristupe ratifikaciji Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i, kako smo obaviješteni, već je jedna država članica i ratificirala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

Evo na ovaj način, navodeći šta smo učinili u ovom kontekstu, nakon zajedničke sjednice oba doma Parlamentarne skupštine, ja bih želio da vas zamolim da date svoju suglasnost da Predsjedništvo BiH izvrši ratifikaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Hvala lijepa gospodinu Topčagiću.

Ja opet konstatiram da nam nedostaje jedan srpski glas. Zamolit ću gospodina Ljubičića da privede Koprivicu. Malo samo strpljenja.

Dok ne dođe gospodin Koprivica, ja ću otvoriti raspravu. Dakle, raspravu možemo voditi, ali ne možemo odlučivati.

Ja, samo malo, da ne gubimo nit ove priče iz ove točke dnevnog reda, ja otvaram raspravu. Raspravljati možemo. Odlučivati ne možemo. Dok ne dođe, dakle kvorum, raspravljat ćemo. Kad zaključimo raspravu, ako ne bude kvorum, čekat ćemo.

Izvolite, gospodine Joviću.

IVO MIRO JOVIĆ:

Hvala lijepa, gospodine predsjedatelju.

Raduje me da smo dočekali i ovu ratifikaciju sa EU ovog ugovora. Ja ću nešto oko ovog dokumenta koji nismo ovdje dobili. Kako se radi o dokumentu koji podrazumijeva finaliziranje ugovora sa EU, sukladno tome od relevantnih čimbenika dobili smo tri stranice teksta. Kako ja često u svojim istupima govorim da ono što za Europu je važno, a to znači ona načela jednakopravnosti, ljudskih prava, trebaju vrijediti i kod nas, tako da smo dobili jedan dokument na srpskom i dva na bošnjačkom! U potpisu, ako smijem primijetiti su tri čovjeka iz tri naroda. Pa eto, kako se radi o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, bilo bi bar uputno da smo dobili ta dokumenta i na jezicima naroda u BiH.

I drugo što me zainteresiralo da se javim jeste da u dopisu od Ministarstva vanjskih poslova koji je dostavljen, imate ga u privitku, kaže: 'Dostavljam Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne.' Mislim da je to nekorektno i da to nije dobro. Mi dobro, ovdje koji svi sjedimo, znamo da je to Sporazuma između BiH. Ja mislim da je dobro da se to ispravi.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Naravno da je to nužno ispraviti. U Ustavu država nema skraćenicu. Država ima svoje puno ime i prezime. Ona se zove Bosna i Hercegovina.

Želi li još netko riječ? Zaključujem raspravu i pozivam vas da dadnemo svoju suglasnost za ratificiranje ovog prevažnog sporazuma za BiH.

Otvorena je mogućnost izjašnjavanja.

Molim vas da se izjasnite.

Konstatiram da smo se jednoglasno, s 11 glasova „za“, izjasnili dati suglasnost za ratifikaciju, niti jedan glas „protiv“.

Na ovaj način želim još jednom istaknuti važnost ovog čina koji smo učinili i dali svoju suglasnost za ratificiranje ovog važnog akta i naglasiti samo da pred nama stoji jedna krupna obveza provedbe onoga što ovaj međunarodni pravni akt – Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju od nas traži. Ja bih pozvao sve čimbenike koji sudjeluju u implementaciji ovog Sporazuma o stabilizaciji, u ispunjavanju svih uvjeta, da se prihvate posla, a ne politiziranja.

Time smo zaključili i iscrpili točku 16.

Budući da su sve u nastavku međunarodni pravni akti za koje trebamo dati suglasnost za njihovo ratificiranje, predlažem da od akta u točki 17. pa zaključno do akta u točki 30. damo u paketu jednim odlučivanjem suglasnost za ratificiranje predloženih međunarodnih pravnih akata.

Pitam tko je za paket odlučivanja.

Molim da se izjasnite za paket odlučivanja.

Pristupite glasovanju.

Konstatiram da smo sa devet glasova „za“, bez ijednog glasa „protiv“, sa dovoljnom entitetskom većinom – prihvatili da se izjašnjavamo o davanju suglasnosti za ratificiranje svih predloženih akata od točke 17. do zaključno s točkom 30.

Ad. 17. – 30.

ILIJA FILIPOVIĆ:

Molim vas lijepo, otvaram mogućnost izjašnjavanja.

Pristupite izjašnjavanju.

Izjašnjavanje je završeno.

Konstatiram da smo jednoglasno, sa 11 glasova „za“, bez ijednog glasa „protiv“, dali suglasnost za ratificiranje svih predloženih međunarodnih pravnih akata od točke 17. do zaključno s točkom 30. dnevnoga reda.

Ja ovim zaključujem današnju sjednicu Doma naroda.

Hvala vam lijepa.

Sjednica je završena u 14,19 sati.